

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. lapkričio 23 d.
(OR. en)

15664/23

LIMITE

TELECOM 342
COMPET 1139
MI 1005
CODEC 2196

Tarpinstitucinė byla:
2023/0046(COD)

PRANEŠIMAS

nuo: Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 15461/23

Komisijos dok. Nr.: 6845/23

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)
– Bendras požiūris

I. ĮVADAS

- 2023 m. vasario 23 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Reglamento dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)¹.

¹ Dok. 6845/23.

2. Pagrindinis pasiūlymo, grindžiamo SESV 114 straipsniu, tikslas – sumažinti bereikalingai dideles elektroninių ryšių infrastruktūros diegimo sąnaudas, kurias iš dalies lemia leidimų išdavimo procedūros prieš diegiant arba atnaujinant tinklus, paspartinti jų diegimą, užtikrinti teisinį tikrumą ir skaidrumą ir numatyti veiksmingesnius planavimo ir diegimo procesus viešųjų elektroninių ryšių tinklų operatoriams.

II. DARBAS KITOSE INSTITUCIJOSE

3. Europos Parlamente už šį dokumentą atsakingu komitetu paskirtas Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas (ITRE). Pranešėjas yra EP narys Alin Mituta (Renew Europe, RO). Dėl šių įgaliojimų balsuota 2023 m. spalio 3 d. plenariniame posėdyje.
4. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl šio pasiūlymo pateikė 2023 m. liepos 12 d. Europos regionų komitetas nusprendė nuomonės dėl šio pasiūlymo nepateikti.

III. DARBAS TARYBOJE

5. Taryboje šį pasiūlymą nagrinėti buvo pavesta Telekomunikacijų ir informacinės visuomenės darbo grupei (toliau – TELECOM darbo grupė). Pirmininkaujanti valstybė narė parengė keturis kompromisinius pasiūlymus, kurie buvo aptarti trylikoje nuo 2023 m. kovo 7 d. iki lapkričio 14 d. įvykusių TELECOM darbo grupės posėdžių.
6. 2023 m. lapkričio 14 d. įvykusiame paskutiniame posėdyje TELECOM darbo grupė susitarė pasiūlymo tekstą perduoti Nuolatinių atstovų komitetui.

7. 2023 m. lapkričio 22 d. Nuolatinių atstovų komitetas patvirtino šio pranešimo priede išdėstytą tekstą, nusprendė jį pateikti Tarybai ir pasiūlė Tarybai savo 2023 m. gruodžio 5 d. TTE tarybos (telekomunikacijos) posėdyje priimti bendrą požiūrį dėl šio pasiūlymo.

IV. IŠVADA

8. Tarybos prašoma 2023 m. gruodžio 5 d. TTE tarybos (telekomunikacijos) posėdyje priimti šio dokumento priede išdėstytą bendrą požiūrį dėl pasiūlymo dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas).

2023/0046 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl priemonių gigabitinių elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti, kuriuo panaikinama Direktyva 2014/61/ES (Gigabitinės infrastruktūros aktas)

Tekstas svarbus EEE

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę³,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) skaitmeninė ekonomika per pastarąjį dešimtmetį iš esmės pakeitė vidaus rinką. Sąjungos vizija – skaitmeninė ekonomika, teikianti tvarią ekonominę ir socialinę naudą, grindžiama aukštos kokybės saugiu junglumu visiems ir visur Europoje. Kokybiška skaitmeninė infrastruktūra, grindžiama itin didelio pralaidumo tinklais (IDPT), yra beveik visų modernios ir novatoriškos ekonomikos sektorių pagrindas. Ji yra strategiškai svarbi socialinei ir teritorinei sanglaudai ir apskritai Sąjungos konkurencingumui bei skaitmeninei lyderystei. Todėl žmonės, taip pat viešasis bei privatusis sektoriai turėtų turėti galimybę būti skaitmeninės ekonomikos dalyviais;

² OL C ..., , p. ...

³ OL C ..., , p. ...

- (2) COVID-19 pandemijos metu sparti technologijų raida ir eksponentinis plačiajuosčio ryšio duomenų srauto augimas tapo dar spartesni ir dar labiau išaugo pažangaus labai pralaidaus junglumo poreikis. Todėl 2010 m. Europos skaitmeninėje darbotvarkėje⁴ nustatyti tikslai buvo iš esmės pasiekti, tačiau jie taip pat paseno. Namų ūkių, turinčių prieigą prie 30 Mbps spartos interneto, dalis išaugo nuo 58,1 % 2013 m. iki 90 % 2022 m. Vien tik 30 Mbps spartos interneto ryšio prieinamumas jau nebeatitinka ateities poreikių ir nėra suderinamas su naujais Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/1972⁵ nustatytais tikslais užtikrinti junglumą ir plataus masto labai pralaidžių tinklų prieinamumą. Todėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimu (ES) 2022/2481⁶ ES nustatė atnaujintus 2030 m. tikslus, kurie geriau atitinka tikėtinus junglumo poreikius ateityje, kai gigabitinis tinklas turėtų aprėpti visus Europos namų ūkius, o visose apgyvendintose vietovėse turėtų veikti 5G tinklai;
- (3) norint pasiekti šiuos tikslus, reikia imtis politikos priemonių, įskaitant tinkamą planavimą, koordinavimą ir administracinės naštos mažinimą, kuriomis būtų galima paspartinti labai pralaidaus fiksuotojo ir belaidžio ryšio tinklų diegimą visoje Sąjungoje ir sumažinti su tuo susijusias sąnaudas;
- (4) *išbraukta*
- (5) visoje Sąjungoje diegiant labai pralaidžius tinklus (kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972), reikia esminių investicijų, kurių didelę dalį sudaro civilinės inžinerijos darbų sąnaudos. Dalijantis fizine infrastruktūra būtų sumažintas brangių inžinerinių darbų poreikis, o pažangaus plačiajuosčio ryšio diegimas taptų efektyvesnis;
- (6) didžioji dalis IDPT diegimo sąnaudų patiriama dėl diegimo proceso neefektyvumo, susijusio su: i) esamos pasyviosios infrastruktūros (kaip antai kanalų, vamzdžių, šulinių, spintų, stulpų, stiebų, antenų įrenginių, bokštų ir kitų atraminių konstrukcijų) naudojimu; ii) kliūtimis, susijusiomis su inžinerinių darbų koordinavimu; iii) apsunkinančiomis administracinėmis leidimų išdavimo procedūromis ir iv) kliūtimis diegiant tinklus pastatuose, dėl kurių atsiranda didelių finansinių trukdžių, ypač kaimo vietovėse;

⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui (2010 5 19, COM(2010)245).

⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (OL L 321, 2018 12 17, p. 36).

⁶ 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2022/2481, kuriuo nustatoma 2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa (OL L 323, 2022 12 19, p. 4).

- (7) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/61/ES⁷, kuri buvo priimta reaguojant į poreikį mažinti plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudas, buvo numatytos dalijimosi infrastruktūra, inžinerinių darbų koordinavimo ir administracinės naštos mažinimo priemonės. Siekdama dar labiau palengvinti IDPT, įskaitant šviesolaidžio ir 5G, diegimą, Europos Vadovų Taryba savo 2020 m. birželio 9 d. išvadose dėl Europos skaitmeninės ateities formavimo paragino parengti papildomų priemonių, skirtų esamiems ir naujiems tinklų diegimo poreikiams patenkinti, rinkinį, be kita ko, peržiūrėti Direktyvą 2014/61/ES;
- (8) Direktyvoje 2014/61/ES nustatytos priemonės padėjo sumažinti sparčiųjų elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudas. Tačiau, siekiant dar labiau sumažinti sąnaudas ir paspartinti tinklų diegimą, šios priemonės turėtų būti sugriežtintos;
- (9) priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti efektyvesnę esamos viešojo ir privačiojo sektoriaus infrastruktūros naudojimą, sumažinti sąnaudas ir kliūtis, kylančias vykdant naujus civilinės inžinerijos darbus, turėtų labai padėti užtikrinti greitą ir plataus masto IDPT diegimą. Taikant šias priemones turėtų būti užtikrinama veiksminga konkurencija nedarant neigiamo poveikio esamos infrastruktūros saugai, saugumui ir sklandžiam veikimui;
- (10) kai kurios valstybės narės patvirtino priemones, skirtas plačiajuosčio ryšio diegimo sąnaudoms sumažinti, be kita ko, papildydamos Direktyvos 2014/61/ES nuostatas. Tačiau šios priemonės valstybėse narėse vis dar labai skiriasi ir jas taikant visoje Sąjungoje buvo pasiekta skirtingų rezultatų. Išplėtojus kai kurias iš tų priemonių Sąjungoje ir taikant naujas sustiprintas priemones, būtų galima reikšmingai prisidėti prie geresnio bendrosios skaitmeninės rinkos veikimo. Be to, dėl skirtingų norminių reikalavimų ir nenuoseklaus Sąjungos taisyklių įgyvendinimo komunalinių paslaugų įmonėms kartais būna sunku bendradarbiauti. Dėl šių skirtumų naujoms įmonėms, teikiančioms ar turinčioms teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones, kaip apibrėžta Direktyvoje (ES) 2018/1972 (toliau – operatoriai), taip pat gali kilti kliūčių patekti į rinką. Dėl šių skirtumų taip pat gali būti neišnaudojamos naujos verslo galimybės ir trukdoma plėtoti vidaus rinką taip, kad būtų galima naudoti ir diegti IDPT reikalingą fizinę infrastruktūrą. Be to, priemonės, apie kurias pranešama valstybių narių pagal Komisijos rekomendaciją (ES) 2020/1307⁸ priimtuose nacionaliniuose veiksmų planuose ir įgyvendinimo ataskaitose, neapima visų Direktyvos 2014/61/ES sričių ir jas taikant negalima nuosekliai ir išsamiai išspręsti visų problemų. Ir visa tai – žinant, kaip svarbu yra imtis veiksmų, apimančių visą diegimo procesą ir visus sektorius, kad poveikis būtų nuoseklus ir reikšmingas;

⁷ 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/61/ES dėl priemonių sparčiojo elektroninių ryšių tinklų diegimo sąnaudoms mažinti (OL L 155, 2014 5 23, p. 1).

⁸ 2020 m. rugsėjo 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1307 dėl itin didelio pralaidumo tinklų diegimo sąnaudoms mažinti ir savalaikės investicijoms palankiai prieigai prie 5G radijo spektro užtikrinti skirto bendro Sąjungos priemonių rinkinio, kad būtų paskatintas junglumas ir taip paremtas Sąjungos ekonomikos atsigavimas nuo COVID-19 krizės (OL L 305, 2020 9 21, p. 33).

- (11) šiuo reglamentu siekiama sustiprinti ir suderinti visoje Sąjungoje taikomas teises ir pareigas, kad būtų pagreitinamas IDPT diegimas ir skirtinguose sektoriuose vykdomos veiklos koordinavimas, įskaitant magistralinius ir 5G pritaikytus tinklus. Tai padės įmonėms, teikiančioms arba įgaliotoms teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pasiekti masto ekonomijos. Kokybiško junglumo Sąjungoje trūkumas gali turėti didelį poveikį tarpvalstybinei prekybai ir paslaugų teikimui, nes daugelis paslaugų gali būti teikiamos tik tada, kai visoje Sąjungoje įdiegtas tinkamai veikiantis tinklas. Nors šiuo reglamentu užtikrinamos vienodesnės sąlygos, juo netrukdoma taikyti Sąjungos teisę atitinkančias griežtesnes ar išsamesnes nacionalines taisykles, kuriomis skatinama bendrai naudotis esama fizine infrastruktūra arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, papildant arba viršijant šiame reglamente nustatytas teises bei pareigas ir pateikiant sprendimus, kaip geriau pasiekti jo tikslus. Pavyzdžiui, valstybės narės gali viršyti inžinerinių darbų koordinavimo nuostatų reikalavimus, jas taikydamos ir privačiai finansuojamiems projektams, arba reikalaujamos, kad daugiau informacijos apie fizinę infrastruktūrą arba planuojamus inžinerinius darbus į bendrą informacinį punktą būtų teikiama elektroniniu formatu arba taikant trumpesnius terminus, jeigu jomis nepažeidžiama Sąjungos teisė ir šio reglamento nuostatos;
- (12) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, susijusį ir su konkrečiomis reguliuojamojo pobūdžio priemonėmis, nustatytomis pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 II dalies, II antraštinės dalies II–IV skyrius ir Direktyvą 2002/77/EB⁹, šių direktyvų nuostatos turėtų būti viršesnės už šį reglamentą; Šiuo reglamentu nedaromas poveikis nacionalinių reguliavimo institucijų galimybei pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 toliau taikyti arba nustatyti priemones, kurios nepatenka į šio reglamento taikymo sritį, pavyzdžiui, pareigas suteikti prieigą ryšio instaliacijai pastatuose įrengti;
- (13) būtų daug efektyviau, jei operatoriai, visų pirma nauji rinkos dalyviai, diegdami IDPT arba susijusias priemones, galėtų pakartotinai naudoti esamą fizinę infrastruktūrą, įskaitant kitų viešųjų paslaugų infrastruktūrą. Tai visų pirma pasakytina apie vietas, kuriose nėra tinkamo elektroninių ryšių tinklo arba kuriose įrengti naują fizinę infrastruktūrą gali būti ekonomiškai nepagrįsta. Be to, užtikrinus sektorių sinergijas galima žymiai sumažinti poreikį vykdyti su labai pralaidžių tinklų diegimu susijusius inžinerinius darbus. Taip pakartotinai naudojant infrastruktūrą taip pat galima sumažinti su šiais darbais susijusias socialines ir aplinkosaugos sąnaudas, patiriamas, pavyzdžiui, dėl taršos, triukšmo ir eismo spūsčių. Todėl šį reglamentą reikėtų taikyti ne tik operatoriams, bet ir savininkams arba teisių naudotis elektroninių ryšių tinklo elementais įrengti tinkančia plataus masto visuotine fizine infrastruktūra, pavyzdžiui, elektros energijos ir dujų tiekimo, vandentiekio ir nuotekų fiziniams tinklams, taip pat kanalizacijos ir šildymo sistemoms ir transporto paslaugoms, turėtojams. Teisių turėtojų atveju trečiųjų šalių nuosavybės teisės dėl to nepasikeičia. Kai taikytina, tuo tikslu taip pat turėtų būti atsižvelgiama į nuomininkų teises;

⁹ 2002 m. rugsėjo 16 d. Komisijos direktyva 2002/77/EB dėl konkurencijos elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų rinkose ([OL L 249, 2002 9 17, p. 21](#)).

- (14) siekiant gerinti IDPT diegimą vidaus rinkoje, šiuo reglamentu turėtų būti nustatytos įmonių, teikiančių viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas ar susijusias priemones (įskaitant viešojo sektoriaus įmones), teisės sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, atitinkančiomis įprastą naudojimąsi nuosavybės teisėmis, gauti prieigą prie fizinės infrastruktūros, neatsižvelgiant į jos buvimo vietą. Pareiga suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros turėtų nedaryti poveikio žemės ar pastato, kuriame infrastruktūra yra, savininko teisėms;
- (15) visų pirma, atsižvelgiant į sparčią belaidžio ryšio fizinės infrastruktūros teikėjų, kaip antai „bokštų bendrovių“, raidą ir vis svarbesnį jų, kaip prieigos prie fizinės infrastruktūros, tinkamos diegti belaidžių elektroninių ryšių tinklų, pvz., 5G, elementus, teikėjų vaidmenį, termino „tinklo operatorius“ apibrėžtis turėtų būti išplėsta ir apimti ne tik įmones, teikiančias ar įgaliotas teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, ir kitų tinklų, kaip antai transporto, dujų arba elektros energijos tinklų, operatorius, bet ir susijusias priemones teikiančias įmones, kurioms tokiu būdu būtų taikomos visos Reglamente nustatytos pareigos ir privalumai, išskyrus nuostatas dėl pastatų fizinės infrastruktūros ir prieigos;
- (15a) valstybės narės gali išplėsti šiame reglamente nustatytas pareigas, kad jos būtų taikomos įstaigoms, kurios nepatenka į jo taikymo sritį, pavyzdžiui, pagal įstatymą juridinio asmens statuso neturintiems organizaciniams vienetams, kurie turi teisinį veiksnumą ir gali pilnavertiškai dalyvauti ekonominiuose sandoriuose, arba įmonėms, sudariusioms koncesijos sutartis su viešosiomis įstaigomis;
- (16) atsižvelgiant į nedidelį tinklo fizinės infrastruktūros diferenciacijos lygį, šioje infrastruktūroje dažnai gali būti įmanoma įrengti įvairius elektroninių ryšių tinklo elementus, nedarant poveikio pagrindinei teikiamai paslaugai ir patiriant minimalias pritaikymo sąnaudas. Šie elementai apima tuos elementus, kurie gali būti panaudojami IDPT įdiegti laikantis technologinio neutralumo principo. Todėl fizinę infrastruktūrą, kurioje ketinama įrengti tik kitus tinklo elementus, bet kuri netampa aktyviuoju tinklo elementu, iš esmės galima naudoti elektroninių ryšių kabeliams, įrangai arba bet kuriam kitam elektroninių ryšių tinklų elementui įrengti, neatsižvelgiant į faktinį jos naudojimą arba į tai, kam ji priklauso, saugumo problemas ar infrastruktūros savininko būsimus verslo interesus. Fizinė viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų infrastruktūra iš esmės gali būti naudojama ir kitų tinklų elementams įrengti. Todėl atitinkamais atvejais viešojo sektoriaus elektroninių ryšių tinklų operatoriai gali suteikti prieigą prie savo tinklų kitiems tinklams įrengti. Nedarant poveikio veikimui konkrečaus bendro intereso, susijusio su pagrindinės paslaugos teikimu, labai tuo pat metu reikėtų skatinti visų tinklo operatorių veiklos sinergijas, siekiant padėti įgyvendinti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus skaitmeninius tikslus;

- (17) tais atvejais, kai nedaroma pagrįsta išimtis, viešojo sektoriaus institucijoms priklausančiuose arba jų kontroliuojamuose fizinės infrastruktūros elementuose, net jei jie nėra tinklo dalis, taip pat gali būti įrengiami elektroninių ryšių tinklų elementai ir tokiais atvejais jie turėtų būti prieinami, kad būtų galima lengviau įdiegti IDPT, visų pirma belaidžio ryšio tinklų, elementus. Tokie fizinės infrastruktūros elementai yra pastatai, įskaitant pastatų stogus ir jų fasadų dalis, įėjimai į pastatus ir bet koks kitas turtas, įskaitant tokius gatvės įrenginius kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informacinės lentos, kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, autobusų bei tramvajų stotelės ir metro bei geležinkelio stotys. Valstybės narės turi nustatyti konkrečias fizinės infrastruktūros, kuri jų teritorijose priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojama ir kurios atžvilgiu negali būti taikomos pareigos suteikti prieigą dėl, pavyzdžiui, jų architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės, kategorijas;
- (18) šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis jokioms specialioms apsaugos priemonėms, kurios turi būti taikomos siekiant užtikrinti nacionalinį saugumą, saugą ir visuomenės sveikatą, tinklų, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, saugumą ir vientisumą, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, ir užtikrinti, kad nebūtų daromas poveikis pagrindinei tinklo operatoriaus teikiamai paslaugai, visų pirma tinklų, kurie yra naudojami žmonėms vartoti skirtam vandeniui tiekti, atveju. Tačiau bendrosios nacionalinių teisės aktų taisyklės, pagal kurias tinklų operatoriams draudžiama derėtis dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros su įmonėmis, teikiančiomis ar įgaliotomis teikti viešųjų ryšių tinklų paslaugas arba susijusias priemones, galėtų trukdyti sukurti prieigos prie fizinės infrastruktūros rinką. Todėl tokios bendrosios taisyklės turėtų būti panaikintos. Be to, šiame reglamente nustatytos priemonės neturėtų kliudyti valstybėms narėms skatinti komunalinių paslaugų sektoriaus operatorius suteikti prieigą prie infrastruktūros, kai apskaičiuojant galutiniam naudotojui nustatomas jų pagrindinės veiklos arba veiklų tarifus neįtraukiamos pajamos, gaunamos už prieigos prie jų fizinės infrastruktūros suteikimą pagal taikomą Sąjungos teisę;
- (19) siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir išvengti neproporcingos naštos tinklo operatoriams, kuri gali atsirasti tuo pačiu metu taikant du skirtingus prieigos režimus tai pačiai fizinei infrastruktūrai, fizinei infrastruktūrai, kuriai taikomos nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972 nustatytos pareigos suteikti prieigą arba pareigos suteikti prieigą, atsirandančios taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, šiame reglamente nustatytos prieigos pareigos neturėtų būti taikomos tol, kol galioja tokios pareigos suteikti prieigą. Tačiau šis reglamentas turėtų būti taikomas tais atvejais, kai nacionalinė reguliavimo institucija nustato pareigą suteikti prieigą pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, dėl kurios apribojamas galimas atitinkamos fizinės infrastruktūros naudojimas. Pavyzdžiui, taip gali nutikti, kai operatorius, planuojantis prijungti bazines stotis, paprašo suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros, kurios atžvilgiu pareiga suteikti prieigą buvo nustatyta didmeninių specialiųjų pajėgumų rinkoje¹⁰;

¹⁰ 2020 m. gruodžio 18 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/2245 dėl elektroninių ryšių sektoriaus atitinkamų produktų ir paslaugų rinkų, kurioms gali būti taikomas *ex ante* reguliavimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/1972, kuria nustatomas Europos elektroninių ryšių kodeksas (C(2020) 8750, 2020 12 18, OL L 439, 2020 12 29, p. 23).

- (20) siekiant užtikrinti proporcingumą ir išsaugoti investicijų paskatas, tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija turėtų turėti teisę dėl objektyvių ir pagrįstų priežasčių atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros. Visų pirma, fizinė infrastruktūra, prie kurios buvo paprašyta prieigos, gali būti techniškai netinkama dėl konkrečių aplinkybių arba dėl atitinkamu metu turimos vietos trūkumo arba dėl būsimų vietos poreikių, kurie yra pakankamai įrodyti, pavyzdžiui, viešai paskelbtais investicijų planais. Siekiant išvengti galimo konkurencijos iškraipymo arba galimo piktnaudžiavimo atsisakymo suteikti prieigą sąlygomis, visi tokie atsisakymai turėtų būti tinkamai pateisinami ir pagrindžiami objektyviomis bei išsamiomis priežastimis. Pavyzdžiui, tokios priežastys nebūtų laikomos objektyviomis, jeigu įmonė, teikianti arba įgaliota teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, įdiegė fizinę infrastruktūrą suderinusi inžinerinius darbus su tinklo operatoriumi, kuris nėra elektroninių ryšių tinklo operatorius, ir atsisako suteikti prieigą dėl to, kad, jos teigimu, trūksta turimos vietos IDPT elementams įrengti, o taip nutiko dėl jos kontroliuojamos įmonės priimtų sprendimų. Tokiu atveju, jeigu prašyme suteikti prieigą nurodytoje vietovėje nėra kito IDPT, gali atsirasti konkurencijos iškraipymas. Panašiai, konkrečiomis aplinkybėmis dalijantis infrastruktūra gali kilti pavojus saugai arba visuomenės sveikatai, tinklo, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūros, vientisumui ir saugumui arba gali kilti grėsmė paslaugų, kurios pirmiausia teikiamos naudojantis ta pačia infrastruktūra, teikimui. Be to, tais atvejais, kai tinklo operatorius jau siūlo tinkamas alternatyvias pasyviosios didmeninės prieigos prie fizinės elektroninių ryšių tinklų infrastruktūros priemones, kurios atitiktų prieigos prašytojo poreikius, pvz., nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, prieiga prie pagrindinės fizinės infrastruktūros gali daryti nepalankų ekonominį poveikį jo verslo modeliui, visų pirma operatorių, veikiančių tik didmeninės prekybos rinkoje, atveju, ir paskatoms investuoti. Šis reglamentas neužkerta kelio valstybėms narėms apriboti sąlygas, kuriomis galima atsisakyti suteikti prieigą kaip alternatyvą siūlant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimą, kai tokie produktai atitinkamoje rinkoje nebūtų tinkama alternatyvi pasyviosios didmeninės fizinės prieigos prie elektroninių ryšių tinklų priemonė. Taip pat gali kilti neefektyvaus fizinės infrastruktūros dubliavimo rizika. Vertinant tokių alternatyvių didmeninės fizinės prieigos priemonių sąlygų teisingumą ir pagrįstumą, reikėtų atsižvelgti, *inter alia*, į įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pagrindinį verslo modelį ir būtinybę išvengti bet kurios šalies didelės įtakos rinkoje, jei ji yra, padidėjimo, bei į tai, ar prieigos teikėjas sujungia arba susieja prieigą su paslaugomis, kurios nėra absoliučiai būtinos. Siekiant išsaugoti investavimo paskatas ir išvengti neigiamo ir nenumatyto ekonominio poveikio įmonės pradininkės diegiant FttP tinklus verslo modeliui, ypač kaimo vietovėse, valstybės narės galėtų nustatyti, kad tais atvejais, kai įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, siekia prieigos prie vienintelio šviesolaidinio tinklo, esančio jo tikslinėje aprėpties teritorijoje, prieigos teikėjas galėtų atsisakyti suteikti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, jei jis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis suteikia tinkamas alternatyvias aktyviosios didmeninės prieigos priemones, tinkamas labai pralaidiems tinklams diegti;

- (21) siekiant palengvinti pakartotinį esamos fizinės infrastruktūros naudojimą, tais atvejais, kai operatoriai prašo prieigos konkrečioje teritorijoje, tinklo operatoriai ir fizinę infrastruktūrą valdančios arba kontroliuojančios viešojo sektoriaus institucijos turėtų pateikti pasiūlymą dėl bendro jų įrenginių naudojimo sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, nebent dėl objektyvių ir pateisinamų priežasčių prieigą suteikti atsisakoma. Viešojo sektoriaus institucijos taip pat turėtų siūlyti prieigą nediskriminacinėmis sąlygomis. Priklausomai nuo aplinkybių, tokios prieigos suteikimo sąlygoms įtakos gali turėti keli veiksniai. Šiomis sąlygomis turėtų būti užtikrinta, kad prieigos teikėjai turėtų sąžiningas galimybes gauti teisingą investicijų grąžą ir susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą, o jas įtakojančios veiksniai, be kita ko, yra: i) bet kokios papildomos techninės priežiūros ir pritaikymo išlaidos; ii) bet kokios prevencinės saugumo priemonės, kurias reikia patvirtinti, kad būtų apribotas neigiamas poveikis tinklo saugai, saugumui ir vientisumui; iii) bet kokie specialūs susitarimai dėl atsakomybės žalos atveju; iv) bet kokios viešosios subsidijos, suteiktos infrastruktūrai statyti, panaudojimas, įskaitant su subsidija susijusias arba laikantis Sąjungos teisės pagal nacionalinę teisę numatytas specialias sąlygas; v) gebėjimas suteikti arba pateikti infrastruktūros pajėgumus, kad būtų įvykdytos viešųjų paslaugų teikimo pareigos, ir vi) bet kokie su nacionalinėmis nuostatomis susiję apribojimai, kuriais siekiama apsaugoti aplinką, be kita ko iki minimumo sumažinant vizualinį poveikį infrastruktūrai, užtikrinti visuomenės pritarimą ir tvarų diegimą, apsaugoti visuomenės sveikatą, užtikrinti visuomenės saugumą arba įgyvendinti miestų ir kaimų planavimo tikslus;
- (22) investicijomis į fizinę viešųjų elektroninių ryšių tinklų infrastruktūrą arba susijusias priemones turėtų būti tiesiogiai prisidedama siekiant Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytų tikslų ir turėtų būti vengiama oportunistinio elgesio. Todėl nustatant bet kokią pareigą suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus turėtų būti visapusiškai atsižvelgiama į tam tikrus veiksnius, kaip antai i) tų investicijų ekonominį gyvybingumą, remiantis jų rizikos profiliu; ii) investicijų grąžos tvarkaraštį; iii) prieigos poveikį konkurencijai galutinės grandies rinkoje ir atitinkamai kainoms bei investicijų grąžai; iv) tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu; v) verslo planą, kuriuo grindžiamos investicijos, visų pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą labai pralaidžių tinklų paslaugoms teikti, ir vi) bet kokią bendro diegimo galimybę, anksčiau pasiūlytą prieigos prašytojui. Tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, valdančioms arba kontroliuojančioms fizinę infrastruktūrą, nustatant kainas ir sąlygas, prieigos teikėjai arba ginčų sprendimo įstaigos galėtų naudoti tam tikras galiojančias sutartis ir komercines sąlygas, dėl kurių susitarė prieigos prašytojai ir prieigos teikėjai, kaip lyginamąjį kriterijų, kad nustatytų, ar kainos ir sąlygos yra sąžiningos ir pagrįstos, nes jos atspindi rinkos kainas ir sąlygas;
- (23) viešojo sektoriaus institucijos, valdančios arba kontroliuojančios fizinę infrastruktūrą, gali neturėti pakankamai išteklių, patirties arba reikalingų techninių žinių, kuriais remdamosi jos galėtų derėtis su operatoriais dėl prieigos. Siekiant palengvinti prieigą prie šių viešojo sektoriaus institucijų fizinės infrastruktūros, galėtų būti paskirta institucija, kuri koordinuotų prašymus suteikti prieigą, teiktų teisinio ir techninio pobūdžio konsultacijas derantis dėl prieigos sąlygų bei naudodama bendrą informacinį punktą teiktų atitinkamą informaciją apie tokią fizinę infrastruktūrą. Ši koordinavimo institucija taip pat galėtų padėti viešojo sektoriaus institucijoms rengti pavyzdines sutartis ir stebėti prašymų suteikti prieigą nagrinėjimo proceso rezultatus ir trukmę. Ši institucija taip pat galėtų teikti pagalbą kilus ginčams dėl prieigos prie viešojo sektoriaus institucijų valdomos arba kontroliuojamos fizinės infrastruktūros;

- (24) valstybės narės gali pateikti gaires dėl nuostatų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros taikymo, be kita ko, dėl sąžiningų ir pagrįstų sąlygų taikymo (bet tuo neapsiriboti). Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų nuomones. Kai gaires rengti paskirtos įstaigos nėra nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos, reikėtų tinkamai atsižvelgti į pastarųjų nuomones;
- (25) operatoriai turėtų turėti galimybę pateikę prašymą gauti būtiniausią informaciją apie fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus jos diegimo teritorijoje. Taip bus galima efektyviai planuoti IDPT diegimą ir užtikrinti veiksmingiausią esamos fizinės infrastruktūros, tinkamos tokiems tinklams diegti, ir planuojamų inžinerinių darbų panaudojimą. Tokia būtiniausia informacija yra būtina sąlyga siekiant įvertinti esamos fizinės infrastruktūros panaudojimo arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo tam tikroje teritorijoje potencialą, taip pat sumažinti žalą bet kuriai esamai fizinei infrastruktūrai. Atsižvelgiant į šiuose procesuose dalyvaujančių suinteresuotųjų šalių (susijusių su atitinkamai valstybinėmis arba privačiomis lėšomis finansuojamais inžineriniais darbais, taip pat esama fizine infrastruktūra) skaičių ir siekiant palengvinti prieigą prie tos informacijos (įvairiuose sektoriuose ir valstybėse), tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kuriems taikomos skaidrumo pareigos, turėtų nedelsiant laikydamosi termino pateikti tokią naujausią būtiniausią informaciją per bendrą informacinį punktą. Taip bus supaprastintas prašymų gauti tokią informaciją tvarkymas, o operatoriai galės išreikšti savo susidomėjimą pasinaudoti prieiga prie fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus tais atvejais, kai labai svarbu laikytis terminų. Būtiniausia informacija apie planuojamus inžinerinius darbus turėtų būti teikiama per bendrą informacinį punktą iš karto, kai tik atitinkamas tinklo operatorius informaciją gauna, ir bet kuriuo atveju bei tuomet, kai reikalingi leidimai, ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pirmo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms;
- (26) būtiniausia informacija turėtų būti nedelsiant proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis pateikiama per bendrą informacinį punktą, kad operatoriai galėtų pateikti prašymus suteikti informaciją. Bendras informacinis punktas galėtų būti elektroniniu formatu pateikiamos informacijos saugykla, kurioje būtų galima gauti arba pateikti informaciją ir pateikti prašymus internetu, naudojant skaitmenines priemones, kaip antai tinklalapius, elektroninius adresus, skaitmenines programėles ir skaitmenines platformas. Teikiama informacija gali būti ribojama siekiant užtikrinti tinklo saugumą ir vientisumą, visų pirma ypatingos svarbos infrastruktūros, nacionalinį saugumą arba siekiant apsaugoti teisėtas veiklos ir verslo paslaptis. Bendrame informaciniame punkte nebūtina saugoti informacijos, jeigu juo užtikrinamos jungtys su kitomis skaitmeninėmis priemonėmis, kaip antai interneto portalais, skaitmeninėmis platformomis, duomenų bazėmis ar skaitmeninėmis programėlėmis, kuriose informacija saugoma. Todėl galima taikyti skirtingus bendro informacinio punkto modelius. Bendrame informaciniame punkte gali būti naudojamos papildomos funkcijos, kaip antai galimybė gauti papildomos informacijos arba pagalbos nagrinėjant prašymus suteikti prieigą prie esamos fizinės infrastruktūros arba koordinuoti inžinerinius darbus;

- (27) be to, jeigu prašymas pagrįstas, ypač jeigu to reikia siekiant dalytis egzistuojančia fizine infrastruktūra arba koordinuoti inžinerinius darbus, operatoriams turėtų būti suteikta galimybė atlikti apžiūras vietoje ir prašyti informacijos apie planuojamus inžinerinius darbus skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis ir nedarant poveikio apsaugos priemonėms, priimtoms tinklo saugumui ir vientisumui užtikrinti, taip pat konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslaptims apsaugoti;
- (28) turėtų būti skatinamas didesnis planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas naudojant bendrus informacinius punktus. Tai galima padaryti nurodant operatoriams, kur galima gauti tokios informacijos, kai jos turima. Skaidrumas taip pat galėtų būti užtikrinamas nustatant, kad prašymai išduoti leidimus galėtų būti teikiami po to, kai bendrame informaciniame punkte pirmiausia paskelbiama informacija apie planuojamus inžinerinius darbus;
- (29) dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendrą informacinių punktų funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai, neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti tas funkcijas. Jeigu valstybėje narėje įsteigiamas daugiau nei vienas bendras informacijos punktas, pasitelkiant bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką, kuriame naudojama bendra naudotojo sąsaja, turėtų būti užtikrinama, kad elektroninėmis priemonėmis būtų galima sklandžiai pasiekti visus bendrus informacinius punktus. Bendras informacinis punktas turėtų būti visiškai skaitmenizuotas ir jame turėtų būti galima lengvai naudotis atitinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis. Tokiu būdu tinklų operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos galės naudotis savo teisėmis ir laikytis šiame reglamente nustatytų pareigų. Tai apima greitą prieigą prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus, bendrąsias tinklo operatorių sąlygas dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros, elektronines administracines leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūras bei taikomas sąlygas ir procedūras. Kartu su šia būtinausia informacija bendrame informaciniame punkte turėtų būti suteikiama prieiga prie geografiškai susietos informacijos apie esamos fizinės infrastruktūros ir planuojamų inžinerinių darbų vietą. Siekdamas palengvinti šį procesą, valstybės narės turėtų pateikti automatizuotas skaitmenines priemones, kurias naudojant būtų galima pateikti geografiškai susietą informaciją, ir konvertavimo į palaikomus duomenų formatus priemones. Šios priemonės galėtų būti pateikiamos tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, atsakingoms už šios informacijos teikimą per bendrą informacinį punktą. Be to, tais atvejais, kai geografiškai susieti vietos duomenys gali būti pasiekiami naudojant kitas skaitmenines priemones, kaip antai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB¹¹ sukurta INSPIRE geoportalą, bendrame informaciniame punkte galėtų būti suteikiama patogi prieiga prie šios informacijos;

¹¹ 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

- (30) siekiant užtikrinti proporcingumą ir saugumą, reikalavimas teikti informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą per bendrą informacinį punktą gali būti netaikomas dėl tų pačių priežasčių, dėl kurių gali būti pateisinamas atsisakymas patenkinti prieigos prašymą. Be to, informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą teikimas per bendrą informacinį punktą labai konkrečiais atvejais tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms gali būti apsunkinantis arba neproporcingas. Taip gali nutikti, pavyzdžiui, kai dar nėra atitinkamo turto planų, o juos parengti būtų labai brangu, arba kai tikimasi, kad prašymų suteikti prieigą tam tikrose valstybės narės vietovėse arba tam tikros konkrečios fizinės infrastruktūros atžvilgiu bus labai nedaug. Jeigu paaiškėja, kad remiantis sąnaudų ir naudos analize informacijos teikimas būtų neproporcingas, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos neturėtų būti įpareigojami teikti tokią informaciją. Valstybės narės turėtų atlikti tokią sąnaudų ir naudos analizę remdamosi konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros poreikio, ir ši analizė turėtų būti reguliariai atnaujinama. Konsultacijų procesas ir jo rezultatai turėtų būti viešai skelbiami per bendrą informacinį punktą;
- (31) siekiant užtikrinti nuoseklumą, kompetentingos institucijos, vykdančios bendro informacinio punkto funkcijas, nacionalinės reguliavimo institucijos, vykdančios savo užduotis pagal Direktyvą (ES) 2018/172, arba kitos kompetentingos institucijos, kaip antai nacionalinės, regioninės arba vietos institucijos, atsakingos atitinkamai už kadastro duomenis arba Direktyvos 2007/2/EB (INSPIRE) įgyvendinimą, turėtų konsultuotis ir bendradarbiauti tarpusavyje. Tokio bendradarbiavimo tikslas turėtų būti kuo labiau sumažinti tinklo operatorių ir viešojo sektoriaus institucijų, įskaitant didelę įtaką rinkoje turinčias įmones (didelę įtaką rinkoje turinčius operatorius), pastangas laikytis skaidrumo prievolių siekiant, kad informacija apie jų fizinę infrastruktūrą būtų prieinama. Tais atvejais, kai reikalingas kitoks duomenų, susijusių su didelę įtaką rinkoje turinčio operatoriaus fizine infrastruktūra, rinkinys, dėl tokio bendradarbiavimo turėtų būti sukuriama naudingi su didele įtaka rinkoje susijusios duomenų bazės ir bendro informacinio punkto ryšiai ir sinergija bei proporcinga bendra duomenų rinkimo ir duomenų teikimo praktika, kurią taikant būtų galima pasiekti lengvai palyginamų rezultatų. Bendradarbiaujant taip pat turėtų būti siekiama palengvinti prieigą prie informacijos apie fizinę infrastruktūrą, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes. Jeigu reguliavimo prievolės pakeičiamos arba panaikinamos, šalys, kurioms tai yra aktualu, turėtų susitarti dėl geriausių sprendimų, kaip pritaikyti fizinės infrastruktūros duomenų rinkimo ir teikimo procesus prie naujų reguliavimo reikalavimų;
- (32) valstybės narės gali nuspręsti, kad prievolė užtikrinti inžinerinių darbų koordinavimo skaidrumą inžineriniams darbams netaikoma dėl nacionalinio saugumo priežasčių arba ekstremaliųjų situacijų atvejais. Taip galėtų būti inžinerinių darbų, vykdomų, jei dėl civilinės inžinerijos darbų ir su jais susijusių įrenginių būklės blogėjimo procesų, kuriuos sukelia destruktivūs gamtos arba žmogaus veiklos veiksniai, kyla pavojus visuomenei, ir kurie yra būtini siekiant užtikrinti jų saugą arba juos nugriauti, atveju. Dėl skaidrumo priežasčių valstybės narės turėtų pranešti apie inžinerinių darbų, kurie turi būti vykdomi tokiomis aplinkybėmis, rūšis per bendrą informacinį punktą;

- (33) siekiant užtikrinti, kad būtų galima sutaupyti daug lėšų ir sumažinti nepatogumus vietovėje, kurioje diegiami nauji elektroninių ryšių tinklai, turėtų būti draudžiama taikyti reguliavimo apribojimus, kuriais paprastai užkertamas kelias tinklo operatorių deryboms dėl susitarimų dėl inžinerinių darbų koordinavimo diegiant IDPT. Viešosiomis lėšomis nefinansuojamų inžinerinių darbų atveju šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis tinklo operatorių galimybei sudaryti inžinerinių darbų koordinavimo susitarimus pagal jų pačių investicinius ir verslo planus ir jų pageidaujamą tvarkaraštį;
- (34) valstybės narės turėtų kuo labiau padidinti inžinerinių darbų, visiškai arba iš dalies finansuojamų viešojo sektoriaus lėšomis, rezultatus, išnaudodamos teigiamą išorės veiksmų poveikį tiems darbams įvairiuose sektoriuose ir užtikrindamos lygias galimybes dalytis turima ir planuojama fizine infrastruktūra IDPT įdiegti. Neturėtų būti daromas neigiamas poveikis viešojo sektoriaus lėšomis finansuojamų inžinerinių darbų pagrindiniam tikslui. Tačiau susijusius inžinerinius darbus tiesiogiai ar netiesiogiai, pavyzdžiui, per subrangovą, vykdančius tinklo operatorius proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis turėtų patenkinti laiku pateiktus pagrįstus prašymus koordinuoti IDPT elementų diegimą. Pavyzdžiui, prašymą pateikęs operatorius turėtų padengti bet kokias papildomas išlaidas, be kita ko, patirtas dėl vėlavimų, ir užtikrinti, kad pradiniai planai būtų kuo mažiau keičiami. Tokios nuostatos neturėtų daryti poveikio valstybių narių teisei rezervuoti elektroninių ryšių tinklų pajėgumus netgi nesant specialių prašymų. Valstybės narės taip galės patenkinti būsimą fizinės infrastruktūros paklausą, kad būtų kuo labiau padidinta inžinerinių darbų vertė, arba priimti priemones, kuriomis suteikiamos panašios teisės kitų rūšių tinklų, pavyzdžiui, transporto, dujų ar elektros energijos, operatoriams koordinuoti inžinerinius darbus;
- (35) kai kuriais atvejais, ypač diegimo darbus vykdančiam kaimo, atokiais arba retai apgyvendintose vietovėse, dėl įpareigojimo koordinuoti inžinerinius darbus gali kilti grėsmė tokio diegimo finansiniam gyvybingumui ir galiausiai gali būti atgrasyta nuo investicijų, vykdomų rinkos sąlygomis. Todėl įmonei, teikiančiai arba turinčiai teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus konkrečiomis aplinkybėmis gali būti laikomas nepagrįstu. Taip turėtų būti visų pirma tais atvejais, kai prašymą pateikusi įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti elektroninių ryšių tinklų paslaugas, nenurodė savo ketinimo toje vietovėje diegti IDPT (t. y. diegti naują tinklą, atnaujinti arba išplėsti tinklą) ir buvo pateikta prognozė arba prašymas paskelbti apie ketinimą diegti IDPT nustatytose zonose (pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnį) arba pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisyklės buvo surengtos viešos konsultacijos. Jeigu buvo daugiau nei viena tokia prognozė, prašymas ir (arba) vieša konsultacija, turėtų būti atsižvelgiama tik į tai, kad nepareikštas susidomėjimas pačiu naujausiu atveju tuo laikotarpiu, per kurį buvo pateiktas prašymas koordinuoti inžinerinius darbus. Siekiant užtikrinti prieigos prie įdiegtos infrastruktūros galimybę ateityje, inžinerinius darbus atliekanti įmonė, teikianti arba turinti teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, turėtų garantuoti, kad įdiegs pakankamo pralaidumo fizinę infrastruktūrą, atsižvelgdama į pajėgumų reikalavimus, kuriuos pareiškė prašymą koordinuoti inžinerinius darbus pateikusi įmonė, ir, kai tinkama, į valstybių narių pateiktas gaires. Tai nedaro poveikio taisyklėms ir sąlygoms, susijusioms su viešųjų lėšų skyrimu ir valstybės pagalbos taisyklių taikymu;

- (35b) valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio reglamento nuostatų dėl inžinerinių darbų koordinavimo, įskaitant nuostatas dėl skaidrumo, ribotos apimties inžineriniams darbams, pavyzdžiui, mažos vertės, dydžio ar trukmės inžineriniams darbams. Tai galėtų būti, pavyzdžiui, trumpesnės nei 48 valandos trukmės inžineriniai darbai, mikrotransšėjų kasimas arba ekstremaliųjų situacijų inžineriniai darbai;
- (36) valstybės narės gali pateikti gaires dėl inžinerinių darbų koordinavimo nuostatų taikymo, įskaitant išlaidų paskirstymą, bet tuo neapsiribojant. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų subjektų ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomones;
- (37) veiksmingas koordinavimas gali padėti sumažinti išlaidas ir vėlavimą, taip pat diegimo sutrikimus, kurie gali atsirasti dėl problemų diegimo vietoje. Vienas iš pavyzdžių, kai inžinerinių darbų koordinavimas gali duoti akivaizdžios naudos, yra transeuropiniuose energetikos tinkluose (TEN-E) ir transeuropinio transporto tinkluose (TEN-T), taip pat kituose tinkluose vykdomi tarpsektoriniai projektai, pavyzdžiui, skirti 5G koridoriams įdiegti transporto keliuose, kaip antai keliuose, geležinkeluose ir vidaus vandens keliuose. Dėl šių projektų dažnai taip pat gali prireikti koordinuoti projektavimo darbus arba vykdyti bendrą projektavimą, remiantis projekto dalyvių išankstiniu bendradarbiavimu. Vykdydamos bendrą projektavimą, atitinkamos šalys gali iš anksto, prieš pradėdamos koordinuoti inžinerinius darbus, susitarti dėl fizinės infrastruktūros diegimo kelių ir naudotinos technologijos bei įrangos. Todėl prašymą koordinuoti inžinerinius darbus reikėtų pateikti kuo greičiau;
- (38) siekiant apsaugoti nacionalinius ir Sąjungos bendruosius interesus, gali reikėti įvairių leidimų, susijusių su elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių tinklo elementų diegimu. Tai gali būti kasimo, statybos, miestų planavimo, aplinkosaugos ir kiti leidimai bei priėjimo teisės. Dėl įvairių rūšių elektroninių ryšių tinklų arba susijusių priemonių diegimui reikalingų leidimų ir priėjimo teisių skaičiaus ir vietinio diegimo pobūdžio gali reikėti taikyti skirtingas procedūras ir sąlygas, o dėl to diegiant tinklus gali kilti sunkumų. Todėl, siekiant palengvinti diegimą, visos taisyklės dėl sąlygų ir procedūrų, kurios turi būti taikomos suteikiant leidimus ir priėjimo teises, turėtų būti racionalizuotos ir suderintos nacionaliniu lygmeniu. Užtikrinant kiekvienos kompetentingos institucijos teisę dalyvauti ir išlaikyti savo sprendimų priėmimo prerogatyvas laikantis subsidarumo principo, visa informacija apie leidimų atlikti inžinerinius darbus išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo atvejais taikomas procedūras ir bendrąsias sąlygas turėtų būti prieinama per bendrą informacinį punktą. Tai galėtų sumažinti painiavą ir padidinti efektyvumą bei skaidrumą visiems operatoriams, ypač naujiems rinkos dalyviams ir mažesniems operatoriams, kurie nevykdo veiklos tame rajone. Be to, operatoriai turėtų turėti teisę prašymus suteikti leidimus ir priėjimo teises teikti elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą. Kiekviena kompetentinga institucija turėtų nuolat informuoti pareiškėjus elektroniniu formatu apie faktinį prašymų išduoti leidimus, kuriuos ji yra kompetentinga nagrinėti, statusą, įskaitant tai, ar leidimas išduotas, ar atsisakyta jį išduoti, ir užtikrinti, kad tokia informacija pareiškėjui būtų prieinama per bendrą informacinį punktą;

- (39) leidimų išdavimo procedūros neturėtų kliudyti investicijoms arba daryti neigiamą poveikį vidaus rinkai. Todėl valstybės narės turėtų užtikrinti, kad sprendimas, ar suteikti leidimus diegti IDPT elementus arba susijusias priemones, būtų paskelbiamas per 4 mėnesius nuo išsamaus prašymo suteikti leidimą gavimo dienos. Sąjungos teisės arba nacionalinės teisės aktai, kuriuose nustatyti kiti konkretūs tinkamo procedūros, pavyzdžiui, viešos konsultacijos, kurios reikalaujama pagal administracinę procedūrą dėl aplinkosaugos leidimo išdavimo, arba apeliacinio proceso, įvykdymo terminai ar prievolės, kurie taikomi leidimų išdavimo procedūrai, turėtų būti viršesni už šiame reglamente nustatytą terminą. Kompetentingos institucijos neturėtų riboti IDPT arba susijusių priemonių diegimo, jam trukdyti ar stengtis, kad jis būtų ekonomiškai mažiau patrauklus. Konkrečiai, jeigu įmanoma, jos neturėtų trukdyti vienu metu vykdyti ir leidimų, ir priėjimo teisių suteikimo procedūras arba reikalauti, kai tai nepagrįsta, kad operatoriai gautų vienos rūšies leidimą, ir tik tuomet prašytų išduoti kitų rūšių leidimus. Kompetentingos institucijos turėtų pagrįsti bet kokį atsisakymą suteikti leidimus arba priėjimo teises pagal savo kompetenciją, remdamosi objektyviomis, skaidriomis, nediskriminacinėmis ir proporcingomis sąlygomis;
- (40) siekiant išvengti nepagrįsto delsimo, kompetentingos institucijos turi nustatyti, ar prašymas išduoti leidimą yra išsamus, per 20 darbo dienų nuo jo gavimo. Jeigu kompetentinga institucija nepaprašo pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją, prašymas išduoti leidimą turėtų būti laikomas išsamiu. Tais atvejais, kai diegiant IDPT elementus reikalingi ne tik leidimai, bet ir priėjimo teisės, kompetentingos institucijos, nukrypdamos nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio, tokias priėjimo teises turėtų suteikti per 4 mėnesius nuo prašymo gavimo dienos, išskyrus ekspropriacijos atvejus. Kitos priėjimo teisės, kurios neturi būti suteikiamos kartu su leidimais vykdyti inžinerinius darbus, turėtų ir toliau būti suteikiamos per 6 mėnesius pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnį;
- (41) valstybės narės, laikydamosi nacionalinės teisės, turėtų nustatyti infrastruktūros kategorijas (pvz., stiebai, antenos, stulpai ir požeminiai kanalai), kuriems netaikomi statybos leidimai, kasimo darbų leidimai ar kitų rūšių leidimai. Tai taip pat galėtų būti taikoma esamų techninės priežiūros darbų arba įrenginių techniniam atnaujinimui ir nedidelės apimties inžineriniams darbams, pavyzdžiui, tranšėjų kasimui, ir leidimų atnaujinimui;
- (42) siekiant užtikrinti, kad tokių leidimų ir priėjimo teisių suteikimo procedūros būtų užbaigiamos per pagrįstus terminus, atsižvelgiant į tam tikrus nacionalinio lygmens modernizavimo ir administracinės gerosios patirties pavyzdžius, būtina parengti supaprastinto administravimo principus. Šie principai galėtų apimti, *inter alia*, prievolės gauti išankstinį leidimą taikymą tik būtinaisiais atvejais;

- (43) siekiant palengvinti IDPT elementų diegimą, bet koks su leidimais, išskyrus priėjimo teises, susijęs mokestis turėtų neviršyti administracinių išlaidų, susijusių su prašymo išduoti leidimą nagrinėjimu pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje nustatytus principus. Priėjimo teisių atveju taikomos Direktyvos (ES) 2018/1972 42 ir 43 straipsnių nuostatos. Tai neapima papildomų išlaidų, nesusijusių su prašymo išduoti leidimą nagrinėjimu, pavyzdžiui, susijusių su viešosios infrastruktūros nusidėvėjimu, remontu ar pakeitimu dėl inžinerinių darbų, arba priemonėmis, kuriomis siekiama užtikrinti visuomenės saugumą inžinerinių darbų metu, viešojo sektoriaus institucijos taikomų operatoriui pagal nacionalinę teisę;
- (44) norint pasiekti Sprendime (ES) 2022/2481 nustatytus tikslus, turi būti užtikrinta, kad ne vėliau kaip 2030 m. gigabitinis tinklas apimtų visus galutinius naudotojus fiksuotose vietose iki tinklo galinio taško, ir visose apgyvendintose vietovėse veiktų naujos kartos belaidžiai sparčiojo ryšio tinklai, kurių veikimo charakteristikos prilygtų bent 5G, laikantis technologijų neutralumo principo. Gigabitinių tinklų teikimą iki galutinio naudotojo turėtų palengvinti moderni ir ateities poreikiams pritaikyta šviesolaidinė technologija, tinkama visų pirma šiuolaikinei ir ateities poreikiams pritaikyti fizinei pastato infrastruktūrai, pastato prieigos punktui ir pastato instaliacijai. Mažiesiems kanalams įrengti pastato statybos metu reikia tik nedidelių papildomų išlaidų, o gigabitinės infrastruktūros įrengimo esamuose pastatuose išlaidos gali sudaryti didelę dalį gigabitinio tinklo diegimo išlaidų. Todėl visuose naujuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, apimanti visos pastato fizinės infrastruktūros arba didelės jos dalies struktūrinius pakeitimus, turėtų būti įrengta fizinė infrastruktūra, pastato prieigos punktas, lengvai prieinamas vienai ar daugiau įmonių, teikiančių arba įgaliotų teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų ir pastato šviesolaidžio instaliacijos paslaugas, kad galutiniai vartotojai turėtų galimybę naudotis gigabitine sparta. Be to, statybos įmonės turėtų numatyti tuščius kanalus iš kiekvieno būsto į daugiabučio pastato viduje ar išorėje esantį pastato prieigos punktą, kad būtų galima prisijungti prie tinklo iki jo galinio taško, arba, tose valstybėse narėse, kuriose leidžiama, kad tinklo galinio taško vieta būtų už konkrečios naudotojo vietos ribų, iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas jungiasi prie viešojo tinklo. Atliekant galutinio naudotojo vietoje esančių esamų pastatų kapitalinę renovaciją siekiant padidinti energinį naudingumą (pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES¹²) atsiranda modernizavimo galimybė šiuose pastatuose taip pat įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, pastatų šviesolaidžio instaliaciją ir pastato prieigos punktą;
- (44a) pastato prieigos punktas turėtų būti lengvai prieinamas daugeliui operatorių, t. y. prieinamas nededant pernelyg didelių pastangų, ypač tais atvejais, kai jis yra pastato viduje, pastate nesukuriant monopolio ir nesudarant tam sąlygų;

¹² 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

- (44b) nuostatomis dėl šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, šviesolaidiniam ryšiui parengto pastato prieigos punkto ir instaliacijos neužkertamas kelias kitų rūšių technologijos įrengimui toje tačioje fizinėje pastato infrastruktūroje. Šiomis nuostatomis neturėtų būti daromas poveikis pastato savininkų teisei pastate be šviesolaidžio įrengti pastato instaliaciją, be šviesolaidžio įrengti papildomą fizinę pastato infrastruktūrą, kurioje galima įrengti instaliaciją, ar kitus elektroninių ryšių tinklų elementus;
- (45) galimybė pastate įrengti šviesolaidiniam ryšiui parengtą fizinę pastato infrastruktūrą, šviesolaidiniam ryšiui parengtą pastato prieigos punktą arba pastato šviesolaidžio instaliaciją gali būti laikoma sąnaudų atžvilgiu neproporcinga konkrečiais atvejais, pavyzdžiui, kai kuriuose naujuose individualiuose būstuose arba pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai. Taip gali būti dėl objektyvių priežasčių, kaip antai specialiai parengtos sąnaudų sąmatos, ekonominių priežasčių, susijusių su vietoje, arba paveldo išsaugojimo ar aplinkosaugos priežasčių (pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminkluose);
- (46) galimiems pirkėjams ir nuomininkams būtų naudinga, jei būtų nustatyta, kuriuose pastatuose įrengta šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastato prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija ir kurie pastatai dėl šios priežasties turi didelį išlaidų taupymo potencialą. Taip pat turėtų būti skatinama parengti pastatus šviesolaidžiui. Todėl valstybės narės pagal šį reglamentą gali parengti ženklą „parengta šviesolaidiniam ryšiui“, skirtą žymėti pastatams, kuriuose įrengta tokia infrastruktūra, šviesolaidiniam ryšiui parengtas pastato prieigos punktas ir pastato šviesolaidžio instaliacija;
- (47) gigabitinius tinklus konkrečioje vietovėje diegiančios įmonės, teikiančios arba turinčios teisę teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, galėtų užtikrinti didelę masto ekonomiją, turėdamos galimybę įrengti galinį savo tinklo tašką pastato prieigos punkte, panaudodamos esamą fizinę infrastruktūrą ir atkurdamos paveiktą aplinką. Tai turėtų būti įmanoma nepriklausomai nuo to, ar abonentas tuo metu yra aiškiai pareiškęs, kad jį domina tokia paslauga, ir su sąlyga, kad kuo labiau sumažinamas poveikis privačiajai nuosavybei. Kai tik pastato prieigos punkte įrengiamas galinis tinklo taškas, papildomus klientus galima prijungti gerokai mažesnėmis sąnaudomis, visų pirma prijungiant juos iki galinių tinklo taškų, arba tose valstybėse narėse, kuriose leidžiama tinklo galinį tašką įrengti už konkrečios galutinio naudotojo vietos ribų, iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia, kad turėtų prieigą prie viešojo tinklo, visų pirma per prieigą prie šviesolaidžiui pritaikyto vertikaliojo segmento pastate, kai jis jau yra. Tas tikslas taip pat pasiekiamas, kai pačiame pastate jau yra įrengtas gigabitinis tinklas, prie kurio prieiga skaidriomis, proporcingomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis suteikiama bet kuriam viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjui, turinčiam aktyvų abonentą tame pastate. Tai visų pirma gali būti valstybių narių, kurios ėmėsi priemonių pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 44 straipsnį, atveju. Įmonės, teikiančios arba įgaliotos teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, pasibaigus sutarčiai su abonentu turėtų kuo didesniu mastu pašalinti savo tinklo elementus (pvz., pasenusius kabelius, įrangą) ir atkurti paveiktą aplinką;

- (48) siekiant padėti užtikrinti, kad galutiniai vartotojai galėtų naudotis gigabitiniais tinklais, naujuose pastatuose ir kapitališkai renovuojamuose pastatuose turėtų būti įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra, pastatų šviesolaidžio instaliacija ir pastato prieigos punktas, išskyrus atvejus, kai tai neproporcinga, palyginti su bendromis renovacijos darbų išlaidomis. Turėtų būti numatytas tam tikras lankstumas, kaip valstybės narės pasiekti šį tikslą. Todėl šiuo reglamentu nesiekama suderinti taisyklių dėl susijusių sąnaudų, be kita ko dėl šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, pastato šviesolaidžio instaliacijos ir pastato prieigos punkto įrengimo pastatuose sąnaudų susigrąžinimo;
- (49) laikydamosi subsidarumo principo ir atsižvelgdamos į nacionalines aplinkybes, valstybės narės turėtų priimti standartus arba technines specifikacijas, būtinus užtikrinti, kad naujai statomuose arba kapitališkai renovuojamuose pastatuose būtų įrengiama šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidžio instaliacija, o naujuose daugiabučiuose pastatuose ar kapitališkai renovuojamuose daugiabučiuose pastatuose – prieigos punktai. Tuose standartuose arba techninėse specifikacijose gali būti nurodoma bent ši informacija: pastato prieigos punkto specifikacijos; šviesolaidžio sąsajos specifikacijos; kabelių specifikacijos; prievadų specifikacijos; vamzdžių arba mikrokanalų specifikacijos; techninės specifikacijos, kurios turi būti nustatomos siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams, ir mažiausias sulenkimo spindulys. Valstybės narės gali nustatyti, kad statybos leidimai gali būti išduodami su sąlyga, kad atitinkamas naujo pastato arba kapitalinės renovacijos darbų projektas, kuriam reikalingas statybos leidimas, atitinka standartus arba technines specifikacijas, remdamosi patvirtinta bandymų ataskaita ar panašia valstybių narių nustatyta procedūra. Kai kuriose valstybėse narėse be statybos leidimo, kurį kompetentingos institucijos išduoda patikrinusios, ar statybos techninis projektas atitinka atitinkamus reglamentas, užbaigus jo statybą taip pat reikalaujama leidimo naudoti pastatą pagal numatytą paskirtį. Valstybės narės taip pat gali sukurti sertifikavimo sistemas, kurias naudojant būtų galima įrodyti, kad laikomasi standartų arba techninių specifikacijų, ir gauti ženklą „parengta šviesolaidiniam ryšiui“. Be to, siekiant išvengti didesnio biurokratizmo, susijusio su šiuo reglamentu nustatoma sertifikavimo sistema, valstybės narės galėtų atsižvelgti į procedūrinius reikalavimus, taikomus sertifikavimo sistemoms pagal Direktyvą 2010/31/ES, ir taip pat apsvarstyti galimybę leisti kartu pradėti abi su prašymais susijusias procedūras;
- (50) atsižvelgiant į socialinę naudą, kurią lemia skaitmeninė įtrauktis, ir į IDPT diegimo ekonominius aspektus, kai nėra nei pasyviosios ar aktyviosios šviesolaidiniam ryšiui parengtos infrastruktūros į galutinių paslaugų gavėjų patalpas, nei alternatyvų teikti IDPT paslaugas abonentui, bet kuris viešojo ryšių tinklo paslaugų teikėjas turėtų turėti teisę savo lėšomis įrengti tinklo galinį tašką privačiose patalpose su sąlyga, kad taip kuo labiau sumažinamas poveikis privačiajai nuosavybei, pavyzdžiui, jei įmanoma, pakartotinai panaudojant pastate jau egzistuojančią fizinę infrastruktūrą arba užtikrinant visišką paveiktos aplinkos atkūrimą;
- (51) prašymams suteikti prieigą prie fizinės pastato infrastruktūros turėtų būti taikomas šis reglamentas, o prašymams suteikti prieigą prie šviesolaidžio instaliacijos – Direktyva (ES) 2018/1972;

- (52) valstybės narės gali pateikti gaires dėl nuostatų, susijusių su prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros, taikymo, įskaitant, be kita ko, nuostatas, susijusias su tokios prieigos suteikimo sąlygomis. Rengiant šias gaires turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į suinteresuotųjų šalių ir nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų nuomonę;
- (53) siekiant skatinti administracinių procedūrų modernizavimą ir lankstumą bei sumažinti IDPT diegimo procedūrų sąnaudas ir trukmę, bendrų informacinių punktų paslaugos turėtų būti visa apimtimi teikiamos internetu. Tuo tikslu bendruose informaciniuose punktuose turėtų būti suteikiama lengva prieiga prie reikalingų skaitmeninių priemonių, kaip antai interneto portalų, elektroninių adresų, duomenų bazių, skaitmeninių platformų ir skaitmeninių programėlių. Šiomis priemonėmis turėtų būti užtikrinama veiksminga prieiga prie būtiniausios informacijos apie esamą fizinę infrastruktūrą ir planuojamus inžinerinius darbus bei galimybę prašyti suteikti informacijos. Naudojant tokias skaitmenines priemones taip pat turėtų būti suteikiama prieiga prie elektroninių administracinių leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo procedūrų bei susijusios informacijos apie taikomas sąlygas ir procedūras. Jeigu valstybėje narėje veikia daugiau nei vienas bendras informacinis punktas, visi bendri informaciniai punktai turėtų būti lengvai ir sklandžiai pasiekiami elektroninėmis priemonėmis per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką. Šiame prieigos taške turėtų būti įdiegta bendroji naudotojų sąsaja, kurią naudojant būtų galima pasiekti internete veikiančius bendrus informacinius punktus. Bendras nacionalinis skaitmeninės prieigos taškas turėtų palengvinti operatorių ir kompetentingų institucijų, vykdančių bendrų informacinių punktų funkcijas, sąveiką;
- (54) valstybėms narėms turėtų būti leidžiama remtis ir, jeigu reikia, tobulinti vykdant bendro informacinio punkto funkcijas naudojamas skaitmenines priemones, kaip antai interneto portalus, elektroninius adresus, duomenų bazines, skaitmeninės platformas ir skaitmenines programėles, kurios jau gali būti prieinamos vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, su sąlyga, kad laikomasi šiame reglamente nustatytų įpareigojimų. Tai pasakytina ir apie prieigą per bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos tašką ir galimybę naudotis visomis šiame reglamente nustatytomis funkcijomis. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi vienkartinio sumažinto tikslų duomenų kiekio pateikimo principo, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama atitinkamais atvejais integruoti daugiau skaitmeninių platformų, duomenų bazių arba programėlių, kuriomis padedama užtikrinti bendrų informacinių taškų veikimą. Pavyzdžiui, skaitmeninės platformos, duomenų bazės arba programėlės, kuriomis padedama užtikrinti su esama fizine infrastruktūra susijusių bendrų informacinių punktų veikimą, galėtų būti sujungtos tarpusavyje arba visiškai ar iš dalies integruotos į planuojamų inžinerinių darbų ir leidimų išdavimo platformas;

- (55) siekdamas užtikrinti šiame reglamente numatytų bendrų informacinių punktų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti atitinkamus išteklius ir lengvai prieinamą atitinkamą informaciją apie konkrečią geografinę vietovę. Pateikiama informacija turėtų būti pakankamai išsami, kad būtų galima kuo efektyviau vykdyti paskirtas užduotis, be kita ko, vietos kadastre. Tuo atžvilgiu valstybės narės galėtų atsižvelgti į galimą sinergiją ir masto ekonomiją naudojantis kontaktiniais centrais, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/123/EB¹³ 6 straipsnyje, ir kitais planuojamais ar esamais e. valdžios sprendimais, siekdamas remtis esamomis struktūromis ir kuo labiau padidinti naudą naudotojams. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724¹⁴ numatyti bendrieji skaitmeniniai vartai turėtų būti susieti su bendrais informaciniais punktais;
- (56) bendro nacionalinio skaitmeninės prieigos taško, bendrų informacinių punktų ir skaitmeninių priemonių, reikalingų užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento nuostatų, sukūrimo išlaidos galėtų būti visiškai arba iš dalies tinkamos finansuoti Sąjungos fondų lėšomis, pavyzdžiui, Europos regioninės plėtros fondo lėšomis, remiant konkretų tikslą „konkurencingesnė ir pažangesnė Europa skatinant novatorišką ir pažangų ekonomikos pertvarkymą ir regionų IRT jungtis“¹⁵; Skaitmeninės Europos programos¹⁶ lėšomis, remiant konkretų tikslą „Skaitmeninio pajėgumo ir sąveikumo diegimas ir geriausias panaudojimas“ ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės¹⁷ lėšomis, atsižvelgiant į jos ramsčius „skaitmeninė transformacija“ ir „pažangus, tvarus ir integracinis augimas, įskaitant ekonominę sanglaudą, darbo vietų kūrimą, našumą, konkurencingumą, mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, ir gerai veikianti vidaus rinka su stipriomis MVĮ“, su sąlyga, kad jos atitinka šių priemonių tikslus ir tinkamumo kriterijus;

¹³ 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje ([OL L 376, 2006 12 27, p. 36](#)).

¹⁴ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriami bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 ([OL L 295, 2018 11 21, p. 1](#)).

¹⁵ 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/1058 dėl Europos regioninės plėtros fondo ir Sanglaudos fondo (OL L 231, 2021 6 30, p. 60) 3 straipsnio 1 dalies a punktas.

¹⁶ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1) 8 straipsnis.

¹⁷ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17) 3 straipsnis.

- (57) siekiant išvengti nepagrįstų atsisakymų suteikti leidimą arba nepagrįstų sąlygų nustatymo, jeigu kyla nesutarimų vykstant komercinėms deryboms dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros arba inžinerinių darbų koordinavimo techninių ir komercinių sąlygų, kiekviena šalis turėtų galėti kreiptis į nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, kad ji priimtų šalis privalomą sprendimą. Ginčų sprendimo įstaiga, nustatydamą prieigos suteikimo kainas arba kaip turėtų būti pasidalytos su koordinuojamais inžineriniais darbais susijusios išlaidos, turėtų užtikrinti, kad prieigos teikėjui ir tinklų operatoriams, planuojantiems inžinerinius darbus, būtų suteikiama sąžininga galimybė susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros arba koordinuojant jų planuojamus inžinerinius darbus. Tai turėtų būti daroma atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas, nustatytas tarifų struktūras ir nacionalinių reguliavimo institucijų anksčiau priimtas taisomąsias priemones. Ginčų sprendimo įstaiga taip pat turėtų atsižvelgti į prašomos prieigos arba planuojamų inžinerinių darbų koordinavimo poveikį prieigos teikėjo arba tinklo operatorių, planuojančių inžinerinius darbus, verslo planams, įskaitant jų skirtas ar planuojamas investicijas, visų pirmą susijusias su fizine infrastruktūra, minima prašyme;
- (58) siekiant išvengti vėlavimo diegiant tinklus, nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga ginčą turėtų išspręsti laiku ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą dėl prieigos prie esamos fizinės infrastruktūros gavimo dienos, o tais atvejais, kai ginčas susijęs su fizinės infrastruktūros skaidrumu, planuojamų inžinerinių darbų koordinavimu ir planuojamų inžinerinių darbų skaidrumu – per 2 mėnesius. Vėlavimą priimti sprendimą dėl ginčo būtų galima pateisinti, kai jis atsiranda dėl išimtinių aplinkybių, nepriklausančių nuo ginčų sprendimo įstaigų – pavyzdžiui, kai nepakanka informacijos ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti, įskaitant kitų kompetentingų institucijų, su kuriomis reikia konsultotis, nuomonę, arba kai byla yra labai sudėtinga;
- (59) kai diegiant IDPT kyla ginčų dėl prieigos prie fizinės infrastruktūros, planuojamų inžinerinių darbų arba informacijos apie juos, ginčų nagrinėjimo įstaiga turėtų galėti išspręsti tokius ginčus priimdama privalomą sprendimą. Bet kokių atveju tokios įstaigos sprendimai neturėtų daryti poveikio bet kurios šalies galimybėms perduoti bylą teismui arba taikyti išankstinę arba kartu vykdomą taikinimo procedūrą formalaus ginčo sprendimo metu, kuri gali vykti tarpininkaujant arba surengiant papildomą pasikeitimo informacija etapą;
- (60) laikantis subsidiarumo principo, šiuo reglamentu neturėtų būti daromas poveikis valstybių narių galimybei skirti numatytas reguliavimo užduotis institucijoms, kurios turi geriausias galimybes jas atlikti pagal nacionalinę konstitucinę kompetencijos ir įgaliojimų suteikimo sistemą ir šiame reglamente nustatytus reikalavimus. Siekiant sumažinti administracinę naštą, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama paskirti jau veikiančią įstaigą arba išlaikyti pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES jau paskirtas kompetentingas įstaigas. Informacija apie kompetentingai įstaigai arba įstaigoms pavestas užduotis turėtų būti skelbiama per bendrą informacinį punktą ir perduodama Komisijai, išskyrus atvejus, kai tai jau buvo padaryta pagal Direktyvą (ES) 2014/61/ES. Dėl to, kad valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstyti bendro informacinio punkto funkcijas daugiau nei vienai kompetentingai institucijai neturėtų būti daromas poveikis jų gebėjimui veiksmingai atlikti šias funkcijas;

- (61) paskirta nacionalinė ginčų sprendimo institucija ir bendro informacinio punkto funkcijas atliekanti kompetentinga institucija turėtų užtikrinti savo nešališkumą, nepriklausomumą ir struktūrinį atskyrimą ginčo šalių atžvilgiu, vykdyti savo įgaliojimus nešališkai, skaidriai ir laiku bei turėti atitinkamą kompetenciją ir išteklius;
- (62) valstybės narės turėtų numatyti tinkamas, veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas tais atvejais, kai nesilaikoma šio reglamento arba kompetentingų institucijų priimto privalomo sprendimo, įskaitant atvejus, kai tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija sąmoningai arba šurkščiai ir dėl aplaidumo per bendrą informacinį punktą teikia klaidinančią, klaidingą arba neišsamią informaciją;
- (63) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. sudaryti palankesnes sąlygas IDPT tinkamos fizinės infrastruktūros diegimui visoje Sąjungoje taip, kad būtų skatinama bendroji rinka, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl nuolat taikomų skirtingų požiūrių, taip pat dėl lėto ir neveiksmingo Direktyvos 2014/61/ES perkėlimo į nacionalinę teisę, o dėl tinklų diegimo ir reikalingų investicijų masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu nevirsijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (63b) šiuo reglamentu nedaromas poveikis valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinį saugumą ar jų įgaliojimams apsaugoti kitas esmines valstybines funkcijas, visų pirma susijusias su visuomenės saugumu, teritoriniu vientisumu ir teisėtvarkos palaikymu. Atsižvelgiant į tai, tokiais klausimais taikomos šio reglamento išimtys turėtų būti laikomos tinkamai pagrįstomis ir proporcingomis;
- (64) šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, kurie pripažinti Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir visų pirma siekiama užtikrinti, kad būtų visapusiškai gerbiamos teisės į privatumą ir verslo paslapčių apsaugą, laisvė užsiimti verslu, teisė į nuosavybę ir teisė į veiksmingą teisinę gynybą. Šis reglamentas turi būti taikomas vadovaujantis tomis teisėmis ir principais;
- (65) į šį reglamentą įtrauktos nuostatos, apimančios visas esmines sritis, kurioms taikoma Direktyva 2014/61/ES, todėl ji turėtų būti panaikinta;

- (66) dvidešimt keturių mėnesių laikotarpis nuo šio reglamento įsigaliojimo iki jo taikymo dienos turėtų būti pakankamas valstybėms narėms užtikrinti, kad jų nacionalinės teisės aktuose neliktų jokių kliūčių vienodai ir veiksmingai taikyti šį reglamentą. Mažų savivaldybių, kuriose yra mažiau kaip 3500 gyventojų, atveju, valstybės narės šiame reglamente nustatytomis sąlygomis gali numatyti, kad terminas pateikti informaciją apie prašymus suteikti prieigą prie fizinės infrastruktūros būtų pratęstas papildomam 12 mėnesių laikotarpiui. Dvidešimt keturių mėnesių laikotarpis nedaro poveikio specialioms šiame reglamente nustatytoms taisyklėms dėl tam tikrų jame nurodytų nuostatų vėlesnio taikymo. Valstybės narės iki šio reglamento taikymo pradžios turi panaikinti su šio reglamento nuostatomis sutampančias arba jam prieštaraujančias nacionalines nuostatas. Kalbant apie naujų teisės aktų priėmimą šiuo laikotarpiu, ES sutarties 4 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad valstybės narės turi vadovautis lojalaus bendradarbiavimo principu ir nesiimti jokių veiksmų, kurie galėtų prieštarauti būsimoms Sąjungos teisės normoms,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiuo reglamentu siekiama sudaryti palankesnes sąlygas itin didelio pralaidumo tinklų (IDPT) diegimui ir jį skatinti, skatinant bendrai naudotis egzistuojančia fizine infrastruktūra ir sudarant sąlygas veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą, kad tokius tinklus būtų galima diegti greičiau ir mažesnėmis sąnaudomis.
2. Jei kuri nors šio reglamento nuostata prieštarauja Direktyvos (ES) 2018/1972 arba Direktyvos 2002/77/EB nuostatai, viršesnė yra atitinkama tų direktyvų nuostata.
3. Šiuo reglamentu nustatomi būtiniausi reikalavimai 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti. Valstybės narės gali palikti galioti arba nustatyti Sąjungos teisę atitinkančias taisykles, kurios yra griežtesnės arba išsamesnės nei tie būtiniausi reikalavimai, jei jomis skatinamas bendras esamos fizinės infrastruktūros naudojimas arba sudaromos sąlygos veiksmingiau diegti naują fizinę infrastruktūrą.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies, valstybės narės nepalieka galioti ir nenustato taisyklių, kurios būtų griežtesnės arba išsamesnės nei 3 straipsnio 3 dalies a–e punktuose ir 6 dalyje, 4 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, 5 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje ir 4 dalyje, 6 straipsnio 2 dalyje ir 8 straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytos taisyklės.
5. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio valstybių narių atsakomybei užtikrinti nacionalinę saugumą ir jų įgaliojimams apsaugoti kitas esmines valstybines funkcijas, įskaitant valstybės teritorinio vientisumo užtikrinimą ir viešosios tvarkos palaikymą.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtis

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtis pateiktos Direktyvoje (ES) 2018/1972, visų pirma terminų „elektroninių ryšių tinklas“, „itin didelio pralaidumo tinklas“, „viešasis elektroninių ryšių tinklas“, „tinklo galinis taškas“, „susijusios priemonės“, „galutinis naudotojas“, „tinklų ir paslaugų saugumas“, „prieiga“ ir „operatorius“ apibrėžtis.

Kitų vartojamų terminų apibrėžtis:

- 1) tinklo operatorius –
 - a) operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos (ES) 2018/1972 2 straipsnio 29 punkte;
 - b) įmonė, teikianti fizinę infrastruktūrą, skirtą teikti:
 - i) gamybos, tiekimo ar paskirstymo paslaugoms dėl:
 - dujų,
 - elektros energijos, įskaitant viešąjį apšvietimą;
 - šildymo;
 - vandens, įskaitant nuotekų išleidimą arba valymą ir kanalizaciją bei drenažo sistemas;
 - ii) transporto paslaugoms, įskaitant geležinkelius, kelius, įskaitant miesto kelius, uostus ir oro uostus;
- 2) viešojo sektoriaus institucija – valstybės, regioninė ar vietos valdžios institucija, viešosios teisės reglamentuojama įstaiga arba vienos ar kelių tokių valdžios institucijų arba vienos ar kelių tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų asociacija;

3) viešosios teisės reglamentuojami subjektai – subjektai, turintys visus toliau išvardytus bruožus:

- a) yra įsteigti siekiant konkretaus tikslo – tenkinti visuotinės svarbos poreikius, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio;
 - b) turi teisinį subjektiškumą;
 - c) yra visiškai arba didžiąja dalimi finansuojami valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijų ar kitų viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų lėšomis, arba yra tų institucijų ar įstaigų prižiūrimi valdymo atžvilgiu, arba turi administracinį, valdymo ar priežiūros organą, kurio daugiau kaip pusę narių skiria valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos arba kitos viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos;
- 4) fizinė infrastruktūra –
- a) visi tinklo elementai, skirti kitiems tinklo elementams talpinti, tačiau patys netampantys aktyviais tinklo elementais, kaip antai vamzdžiai, stiebai, kanalai, apžiūros kameros, šuliniai, spintos, antenų įrenginiai, bokštai ir stulpai, taip pat pastatai, įskaitant jų stogus ir jų fasadų dalis, arba įėjimai į pastatus ir bet koks kitas turtas, kuris galėtų būti tinkamas tinklo elementams įrengti, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro bei geležinkelio stotys;
 - b) jeigu jie nėra tinklo dalis ir nuosavybės teise priklauso viešojo sektoriaus institucijoms arba yra jų kontroliuojami: pastatai, įskaitant jų stogus ir fasadų dalis arba įėjimus į pastatus, taip pat bet koks kitas turtas, kuris galėtų būti tinkamas tinklo elementams įrengti, įskaitant tokius gatvės įrenginius, kaip apšvietimo stulpai, gatvių ženklai, šviesoforai, informaciniai stendai, kelių mokesčių rinkimo stočių konstrukcijos, autobusų ir tramvajų stotelės ir metro bei geležinkelio stotys.

Kabeliai, įskaitant nenaudojamas šviesolaidžio skaidulas, taip pat tinklo elementai, naudojami žmonėms vartoti skirto vandens, apibrėžto Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2020/2184¹⁸ 2 straipsnio 1 punkte, tiekimui, nelaikomi fizine infrastruktūra, kaip tai suprantama šiame reglamente;

5) inžineriniai darbai – statybos arba civilinės inžinerijos darbų rezultatų visuma, kurios pakanka ekonominei ar techninei funkcijai savarankiškai vykdyti ir kuri apima vieną ar daugiau fizinės infrastruktūros elementų;

6) fizinė pastato infrastruktūra – fizinė infrastruktūra arba įrenginiai galutinio naudotojo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, skirti laidinės ir (arba) belaidės prieigos tinklams įrengti, kai tokiais prieigos tinklais galima teikti elektroninių ryšių paslaugas ir sujungti pastato prieigos punktą su tinklo galiniu tašku, arba, tose valstybėse narėse, kuriose tinklo galinį tašką leidžiama įrengti už galutinio naudotojo vietos ribų – iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo;

7) pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija – optiniai skaiduliniai kabeliai galutinio paslaugų gavėjo vietoje, įskaitant bendros nuosavybės elementus, skirti teikti elektroninių ryšių paslaugas ir sujungti pastato prieigos tašką su tinklo galiniu tašku, arba, tose valstybėse narėse, kuriose tinklo galinį tašką leidžiama įrengti už galutinio naudotojo vietos ribų – iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo;

8) šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra – fizinė pastato infrastruktūra, skirta optinių skaidulų elementams įrengti;

9) kapitalinės renovacijos darbai – inžinerijos darbai galutinio naudotojo vietoje, kurie apima struktūrinius visos pastato fizinės infrastruktūros arba didelės jos dalies pakeitimus ir kuriems atlikti pagal nacionalinę teisę reikalingas statybos leidimas;

¹⁸ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2020/2184 dėl žmonių vartoti skirto vandens kokybės (OL L 435, 2020 12 23, p. 1).

- 10) leidimas – aiškus arba numanomas vienos ar kelių kompetentingų institucijų vienu metu arba paeiliui priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kurių pagal nacionalinę teisę reikalaujama, kad įmonė galėtų atlikti statybos arba civilinės inžinerijos darbus, būtinus IDPT elementams diegti;
- 11) pastato prieigos punktas – fizinis punktas pastato viduje arba išorėje, lengvai prieinamas daugeliui įmonių, teikiančių ar įgaliotų teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kad būtų galima prisijungti prie šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros;
- 12) priėjimo teisės – Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės, suteiktos operatoriui įrengti priemones ant valstybinio ar privačiojo turto, virš jo ar po juo, siekiant diegti IDPT ir susijusias priemones.

3 straipsnis

Prieiga prie esamos fizinės infrastruktūros

1. Nedarant poveikio 3 daliai, visos viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir visi tinklo operatoriai, rašytiniu operatoriaus prašymu, patenkina visus pagrįstus prašymus suteikti prieigą prie tos fizinės infrastruktūros sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis, įskaitant kainą, siekiant diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, visus pagrįstus prieigos prašymus patenkina taip pat ir nediskriminacinėmis sąlygomis. Tokiuose rašytiniuose prašymuose išsamiai apibūdinami fizinės infrastruktūros, prie kurios prašoma prieigos, elementai ir nurodomas konkretus terminas. Valstybės narės šiems prašymams gali nustatyti išsamius reikalavimus.
2. Nustatydami sąžiningas ir pagrįstas prieigos suteikimo sąlygas, įskaitant kainas, tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, kai aktualu, atsižvelgia bent į:

- a) galiojančias sutartis ir komercines sąlygas, dėl kurių susitarė prieigos prašantys operatoriai ir tinklo operatoriai arba viešosios institucijos, suteikiančios prieigą prie fizinės infrastruktūros;
- b) poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas, įskaitant susijusių priemonių teikėją, turėtų sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas, patirtas suteikiant prieigą prie savo fizinės infrastruktūros, atsižvelgiant į konkrečias nacionalines sąlygas, verslo modelius ir bet kokias tarifų struktūras, nustatytas siekiant suteikti sąžiningą galimybę susigrąžinti išlaidas. Elektroninių ryšių tinklų atveju taip pat atsižvelgiama į visas nacionalinės reguliavimo institucijos nustatytas taisykles ir priemones;
- c) prašomos prieigos poveikį prieigos teikėjo verslo planui, įskaitant investicijas į fizinę infrastruktūrą, prie kurios prašoma prieigos, taip pat poreikį užtikrinti, kad prieigos teikėjas gautų sąžiningą investicijų grąžą, atitinkančią atitinkamas rinkos sąlygas, ir visų pirma įmonių, kurios pirmiausia teikia bokštų infrastruktūrą ir suteikia fizinę prieigą daugiau nei vienai įmonei, teikiančiai arba turinčiai leidimą teikti viešųjų elektroninių tinklų paslaugas, atveju – skirtingus jų verslo modelius.

Konkrečiu prieigos prie operatorių fizinės infrastruktūros atveju ginčų sprendimo įstaigos, prireikus atsižvelgdamos į pagal 9 dalį parengtas gaires, nustatydamos sąžiningas ir pagrįstas prieigos suteikimo sąlygas, įskaitant kainas, gali atsižvelgti į:

- tų investicijų ekonominį gyvybingumą remiantis jų rizikos profiliu,
- bet kokių investicijų grąžos tvarkaraštį,
- bet kokių prieigos poveikį konkurencijai žemesnės grandies rinkoje, taigi ir kainoms bei investicijų grąžai,
- bet kokių tinklo turto nusidėvėjimą prašymo suteikti prieigą pateikimo metu,

- bet koki verslo planą, kuriais grindžiamos investicijos jų darymo metu, visų pirma į fizinę infrastruktūrą, naudojamą junglumui teikti, ir
- bet kokią anksčiau prieigos prašytojui suteiktą galimybę bendrai investuoti į fizinės infrastruktūros diegimą, visų pirma pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 76 straipsnį, arba kartu su ja bendrai diegti.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, remdamiesi viena ar daugiau iš šių sąlygų:

- a) fizinė infrastruktūra, prie kurios paprašyta prieigos, yra techniškai netinkama, kad būtų galima įrengti bet kokius 1 dalyje nurodytus IDPT elementus;
- b) trūksta vietos 1 dalyje nurodytiems IDPT ar susijusių priemonių elementams įrengti, be kita ko, atsižvelgus į būsimus prieigos teikėjo vietos poreikius, pakankamai pagrįstus, pavyzdžiui, viešai skelbiamuose investicijų planuose arba pagal leidžiamo pralaidumo ribą, išreikštą viso pralaidumo procentine dalimi;
- c) esama pagrįstų priežasčių, susijusių su sauga, nacionaliniu saugumu ir visuomenės sveikata;
- d) esama deramai pagrįstų priežasčių, susijusių su bet kurio tinklo, visų pirma ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros, vientisumu ir saugumu;
- e) esama deramai pagrįstos rizikos, kad planuojamos elektroninių ryšių paslaugos gali kelti didelių trukdžių kitoms ta pačia fizine infrastruktūra teikiamoms paslaugoms, arba
- f) galima naudotis perspektyviomis alternatyviomis priemonėmis pasyviai didmeninei prieigai prie elektroninių ryšių tinklų, įskaitant prieigą prie nenaudojamų šviesolaidžio skaidulų arba šviesolaidžio skaidulų atskyrimo, kurią suteikia tas pats tinklo operatorius ir kuri tinka IDPT paslaugoms teikti, jei tokia prieiga suteikiama sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.

Valstybės narės gali nustatyti, kad tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali atsisakyti suteikti prieigą prie konkrečios fizinės infrastruktūros, jei esama to paties tinklo operatoriaus arba tos pačios viešosios institucijos teikiamų perspektyvių alternatyvių priemonių nediskriminacinei atvirajai didmeninei prieigai prie labai pralaidžių ryšių tinklų, jeigu:

- i. tokios alternatyvios didmeninės prieigos priemonės siūlomos sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis ir
- ii. prašančiojo operatoriaus diegimo projektas yra skirtas tai pačiai aprėpties teritorijai ir nėra kito šviesolaidinio tinklo, jungiančio galutinio naudotojo patalpas (FttP), aptarnaujančio šią aprėpties teritoriją.

Atsisakymo suteikti prieigą atveju tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija, kuriai priklauso fizinė infrastruktūra arba kuri ją kontroliuoja, kuo greičiau ir ne vėliau kaip per du mėnesius nuo išsamaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos raštu praneša prieigos prašytojui konkretias ir išsamias tokio atsisakymo priežastis, išskyrus ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros atveju, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje, dėl kurios pranešant prašytojui apie atsisakymą nereikalaujama konkrečių ir išsamių priežasčių.

4. Valstybės narės gali įsteigti ar paskirti įstaigą, kuri koordinuotų prieigos prie viešojo sektoriaus institucijoms priklausančios arba jų kontroliuojamos fizinės infrastruktūros prašymus, teiktų teises ir technines konsultacijas dėl prieigos sąlygų ir palengvintų informacijos teikimą per 10 straipsnyje nurodytą bendrą informacinį punktą.

5. Fizinei infrastruktūrai, kuriai jau taikomi įpareigojimai suteikti prieigą, nustatyti nacionalinių reguliavimo institucijų pagal Direktyvą (ES) 2018/1972, kitų kompetentingų institucijų arba atsirandantys taikant Sąjungos valstybės pagalbos taisykles, 1, 2 ir 3 dalyse nustatyti įpareigojimai netaikomi tol, kol galioja tokie įpareigojimai suteikti prieigą.

6. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba tam tikrų kategorijų fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, gali tai fizinei infrastruktūrai ar fizinės infrastruktūros kategorijoms netaikyti 1, 2 ir 3 dalių dėl jų architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės arba dėl visuomenės saugumo, gynybos, saugos ir sveikatos priežasčių. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstomis ir proporcingomis priežastimis, nustato tokią fizinę infrastruktūrą ar fizinės infrastruktūros kategorijas savo teritorijose. Fizinės infrastruktūros kategorijų sąrašas ir joms nustatyti taikomi kriterijai skelbiami per bendrą informacinį punktą.

7. Operatoriai turi teisę siūlyti prieigą prie savo fizinės infrastruktūros siekiant diegti tinklus, kurie nėra elektroninių ryšių tinklai ar susijusios priemonės.

8. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis fizinės infrastruktūros savininko teisei į nuosavybę, jei tinklo operatorius arba viešojo sektoriaus institucija nėra savininkas, ir bet kurios kitos trečiosios šalies, kaip antai, žemės savininkų ir privačiosios nuosavybės savininkų, teisei į nuosavybę ar, kai taikytina, nuomininkų teisėms.

9. Valstybės narės gal pateikti gaires dėl šio straipsnio taikymo.

4 straipsnis

Su fizine infrastruktūra susijęs skaidrumas

1. Kad galėtų prašyti prieigos prie fizinės infrastruktūros pagal 3 straipsnį, bet kuris operatorius turi teisę pateikęs prašymą per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu gauti šią būtiniausią informaciją apie esamą fizinę infrastruktūrą:

- a) georeferencinę informaciją apie vietą ir trasą,
- b) infrastruktūros rūšį ir dabartinį naudojimą,
- c) kontaktinį punktą.

Tokia būtiniausia informacija turi būti prieinama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo prašymo pateikti informaciją pateikimo. Tinkamai pagrįstais atvejais šis terminas gali būti pratęsiamas 15 darbo dienų. Prieigos prašantys operatoriai apie naują terminą informuojami per bendrą informacinį punktą.

Bet kuris operatorius, prašantis prieigos prie informacijos pagal šį straipsnį, nurodo vietovę, kurioje numato diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus.

Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti ribojama arba atsisakoma ją suteikti tik tais atvejais, kai būtina siekiant užtikrinti tam tikrų viešojo sektoriaus institucijoms priklausančių arba jų kontroliuojamų pastatų saugumą, tinklų saugumą ir jų vientisumą, nacionalinį saugumą, ypatingos svarbos nacionalinės infrastruktūros saugumą, visuomenės sveikatą ar saugą, kai fizinei infrastruktūrai netaikomos prieigos pareigos pagal 3 straipsnio 6 dalį, arba dėl konfidencialumo ar veiklos ir verslo paslapčių.

2. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos elektroniniu formatu pateikia 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją per bendrą informacinį punktą ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Tomis pačiomis sąlygomis tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos nedelsdami pateikia atnaujintą informaciją ir bet kokią naują 1 dalyje nurodytą būtiniausią informaciją. Jei tinklo operatoriai arba viešojo sektoriaus institucijos nevykdo 1 dalyje nustatytos pareigos, kompetentingos institucijos per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos gali prašyti, kad 1 dalyje nurodyta trūkstama informacija būtų pateikta elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą, nedarant poveikio valstybių narių galimybei tinklo operatoriams ir viešojo sektoriaus institucijoms, kuriems priklauso fizinė infrastruktūra arba kurie ją kontroliuoja, taikyti sankcijas už šios pareigos nevykdymą.

3. Tinklo operatoriai ir viešojo sektoriaus institucijos, gavę konkretų operatoriaus prašymą, tenkina pagrįstus prašymus apžiūrėti jų fizinės infrastruktūros konkrečius elementus vietoje. Tokiuose prašymuose nurodomi atitinkamos fizinės infrastruktūros elementai, susiję su IDPT ar susijusių priemonių elementų diegimu. Nurodytų fizinės infrastruktūros elementų apžiūras vietoje leidžiama atlikti proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos, atsižvelgiant į 1 dalies ketvirtoje pastraipoje numatytus apribojimus. Valstybės narės tokiems prašymams gali nustatyti išsamius reikalavimus.

4. Valstybės narės gali nuspręsti, kad dėl saugumo priežasčių 1, 2 ir 3 dalys netaikomos visai ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai arba jos dalims, kaip apibrėžta nacionalinėje teisėje.

5. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos:

- a) fizinei infrastruktūrai, kuri techniškai netinkama IDPT arba susijusioms priemonėms diegti, arba
- b) konkrečiais atvejais, kai, remiantis valstybių narių atlikta sąnaudų ir naudos analize ir konsultacijomis su suinteresuotaisiais subjektais, pareiga teikti informaciją apie tam tikrų esamų rūšių fizinę infrastruktūrą pagal 1 dalies pirmą pastraipą būtų neproporcinga, arba
- c) kai fizinei infrastruktūrai netaikomi prieigos įpareigojimai pagal 3 straipsnio 6 dalį.

Tokių išimčių taikymo pagrindimas, kriterijai ir sąlygos skelbiami per bendrą informacinį punktą.

6. Operatoriai, kurie gauna prieigą prie informacijos pagal šį straipsnį, imasi tinkamų priemonių konfidencialumui ir veiklos bei verslo paslapčių apsaugai užtikrinti.

5 straipsnis

Inžinerinių darbų koordinavimas

1. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir visi tinklo operatoriai turi teisę derėtis su operatoriais dėl inžinerinių darbų koordinavimo susitarimų, įskaitant susitarimus dėl sąnaudų paskirstymo, siekdamas įdiegti IDPT ar susijusių priemonių elementus.

2. Viešojo sektoriaus institucijos, kurioms priklauso fizinė infrastruktūra arba kurios ją kontroliuoja, ir visi tinklo operatoriai, tiesiogiai ar netiesiogiai atliekantys arba planuojantys atlikti inžinerinius darbus, kurie visiškai ar iš dalies finansuojami viešosiomis lėšomis, tenkina operatorių pateiktą pagrįstą rašytinį prašymą koordinuoti tuos inžinerinius darbus skaidriomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, siekdami įdiegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Valstybės narės tokiems prašymams gali nustatyti išsamius reikalavimus, įskaitant dalinio finansavimo atvejus.

Tokie prašymai patenkinami, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) dėl to tinklo operatorius, kuris iš pradžių numatė atitinkamus inžinerinius darbus, nepatirs jokių nesusigražinamų papildomų išlaidų, įskaitant išlaidas, atsiradusias dėl papildomo vėlavimo, nedarant poveikio galimybei atitinkamoms šalims susitarti dėl išlaidų paskirstymo;
- b) tinklo operatorius, iš pradžių numatęs inžinerinius darbus, ir toliau kontroliuoja tų darbų koordinavimą;
- c) prašymas koordinuoti darbus pateikiamas kuo greičiau ir, kai reikalingas leidimas, bent prieš du mėnesius iki galutinio projekto pateikimo kompetentingoms valdžios institucijoms leidimui gauti.

3. Įmonės, teikiančios arba įgaliotos teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, prašymas koordinuoti inžinerinius darbus, pateiktas kitai įmonei, teikiančiai arba įgaliotai teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, gali būti laikomas nepagrįstu, jeigu tenkinamos abi šios sąlygos:

- a) prašymas susijęs su vietoje, kuriai galioja viena iš šių sąlygų:
 - i) buvo paskelbta plačiajuosčio ryšio tinklų, įskaitant IDPT, aprėpties prognozė pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 1 dalį;
 - ii) buvo pateiktas kvietimas deklaruoti ketinimą diegti IDPT pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 22 straipsnio 3 dalį;
 - iii) buvo surengtos viešos konsultacijos pagal Sąjungos valstybės pagalbos taisykles;

- b) prašančioji įmonė nepareiškė ketinimo diegti IDPT a punkte nurodytoje vietovėje pagal bet kurią iš tame punkte išvardytų naujausių procedūrų, apimančių laikotarpį, per kurį pateiktas koordinavimo prašymas.

Jei prašymas koordinuoti darbus pagal pirmą pastraipą laikomas nepagrįstu, įmonė, teikianti arba įgaliota teikti viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugas, kuri atsisako koordinuoti inžinerinius darbus, įdiegia pakankamo pajėgumo fizinę infrastruktūrą, kad galėtų ateityje patenkinti galimus pagrįstus trečiųjų šalių prieigos poreikius.

4. Valstybės narės gali nuspręsti, kad 2 ir 3 dalys nebūtų taikomos nedidelės apimties (pavyzdžiui, nedidelės vertės, dydžio ar trukmės) inžineriniams darbams arba ypatingos svarbos nacionalinei infrastruktūrai. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokio pobūdžio inžineriniai darbai laikomi nedidelės apimties arba, remiantis Sąjungos arba nacionaline teise, susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra. Informacija apie tokius inžinerinius darbus skelbiama per bendrą informacinį punktą. Valstybės narės gali nuspręsti neskelbti informacijos, susijusios su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra.

5. Valstybės narės gal pateikti gaires dėl šio straipsnio taikymo.

6 straipsnis

Planuojamų inžinerinių darbų skaidrumas

1. Kad galėtų prašyti 5 straipsnio 2 dalyje nurodyto inžinerinių darbų koordinavimo, bet kuris tinklo operatorius elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikia šią būtiniausią informaciją:

- a) geografiškai susieta darbų vieta ir jų pobūdis;
- b) atitinkami fizinės infrastruktūros elementai;
- c) numatoma darbų pradžios data ir darbų trukmė;

- d) kai taikytina, numatoma galutinio projekto pateikimo leidimus išduodančioms kompetentingoms institucijoms data;
- e) kontaktinis punktas.

Tinklo operatorius užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodyta informacija apie planuojamus inžinerinius darbus, susijusius su jo fizine infrastruktūra, būtų teisinga, atnaujinta ir nedelsiant pateikiama per bendrą informacinį punktą. Tai turi būti padaryta iš karto, kai tik tinklo operatorius gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju, taip pat tais atvejais, kai turi būti gautas leidimas, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki pirmojo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms.

Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas susitarimams dėl inžinerinių darbų koordinavimo, kai tiesiami arba renovuojami miesto keliai ar kelio dangos, priklausantys viešojo sektoriaus institucijoms arba jų kontroliuojami, viešojo sektoriaus institucijos elektroniniu formatu per bendrą informacinį punktą pateikia pirmoje pastraipoje nurodytą informaciją. Tai daroma iš karto, kai tik viešojo sektoriaus institucija gauna informaciją, ir bet kuriuo atveju, taip pat tais atvejais, kai prašoma leidimo, ne vėliau kaip likus trims mėnesiams iki pirmojo prašymo išduoti leidimą pateikimo kompetentingoms institucijoms.

Pateikę prašymą, operatoriai turi teisę per bendrą informacinį punktą gauti prieigą elektroniniu formatu prie pirmoje pastraipoje nurodytos būtiniausios informacijos. Prašyme suteikti prieigą prie informacijos nurodoma vietovė, kurioje prašantysis operatorius numato diegti IDPT ar susijusių priemonių elementus. Per 15 darbo dienų nuo prašymo dėl informacijos gavimo dienos prašoma informacija pateikiama proporcingomis, nediskriminacinėmis ir skaidriomis sąlygomis. Tinkamai pagrįstais atvejais šis terminas gali būti pratęsiamas 15 darbo dienų. Prieiga prie būtiniausios informacijos gali būti apribojama arba atsisakoma ją suteikti tik tuomet, kai tai būtina siekiant užtikrinti tinklą, įskaitant ypatingos svarbos infrastruktūrą, saugumą, taip pat jų vientisumą, nacionalinį saugumą, visuomenės sveikatą arba saugą, konfidencialumą arba veiklos ir verslo paslapčių apsaugą.

2. Valstybės narės gali nuspręsti, kad 1 dalis nebūtų taikoma informacijai apie nedidelės apimties (pavyzdžiui, nedidelės vertės, dydžio ar trukmės) inžinerinius darbus, jei tai susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra arba dėl viešojo saugumo, nacionalinio saugumo arba ekstremaliosios situacijos priežasčių. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato, kokio pobūdžio inžineriniai darbai yra laikomi nedidelės apimties arba susiję su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra, taip pat ekstremaliasias situacijas arba nacionalinio saugumo priežastis, kurios pateisintų pareigos teikti informaciją netaikymą. Informacija apie tokio pobūdžio inžinerinius darbus, kuriems netaikomi įpareigojimai dėl skaidrumo, skelbiama per bendrą informacinį punktą. Valstybės narės gali nuspręsti neskelbti informacijos, susijusios su ypatingos svarbos nacionaline infrastruktūra.

7 straipsnis

Leidimų išdavimo ir priėjimo teisių suteikimo tvarka

1. Kompetentingos institucijos nepagrįstai neriboja **ir** netrukdo diegti jokių IDPT ar susijusių priemonių elementų. Valstybės narės deda visas pastangas, kad sudarytų palankesnes sąlygas tam, kad visos taisyklės, kuriomis reglamentuojamos leidimų išdavimui ir priėjimo teisių suteikimui taikytinos sąlygos ir procedūros, reikalingos IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti, visoje nacionalinėje teritorijoje būtų taikomos nuosekliai, nedarant poveikio valstybių narių teisei toliau taikyti viešojo saugumo taisykles ir apsaugos priemonės.
2. Kompetentingos institucijos per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu pateikia visą informaciją apie sąlygas ir procedūras, taikytinas pagal administracines procedūras išduodant leidimus ir suteikiant priėjimo teises, įskaitant visą informaciją apie išimtis, kurias pagal nacionalinę arba Sąjungos teisę reikia taikyti kai kuriems arba visiems leidimams ar priėjimo teisėms.
3. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad operatoriai galėtų per bendrą informacinį punktą elektroniniu formatu teikti prašymus išduoti leidimus arba suteikti priėjimo teises ir gauti informaciją apie savo prašymo statusą. Valstybės narės gali nustatyti išsamias informacijos gavimo procedūras.

4. išbraukta

5. Kompetentingos institucijos išduoda arba atsisako išduoti leidimus, išskyrus priėjimo teisių suteikimą, ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo išsamaus prašymo išduoti leidimą gavimo dienos.

Prašymo išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teises išsamumą kompetentingos institucijos nustato per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo. Jei kompetentingos institucijos nepaprašė pareiškėjo per tą laikotarpį pateikti trūkstamą informaciją, prašymas laikomas išsamiu.

Pirma ir antra pastraipos nedaro poveikio kitiems konkrečioms terminams arba pareigoms, nustatytiems siekiant tinkamai įvykdyti leidimų išdavimui taikomą procedūrą, įskaitant apeliacinę procedūrą, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės.

Išimties tvarka ir remdamasi pagrįsta priežastimi, kompetentinga institucija savo iniciatyva gali pratęsti pirmoje pastraipoje ir 6 dalyje nurodytą 4 mėnesių terminą. Bet koks pratęsimas turi būti kaip įmanoma trumpesnis ir neviršyti 4 mėnesių, nebent to reikia norint laikytis kitų konkrečių terminų arba pareigų, nustatytų siekiant tinkamai įvykdyti leidimų išdavimui taikomą procedūrą, įskaitant apeliacinę procedūrą, pagal Sąjungos teisę arba nacionalinę teisę laikantis Sąjungos teisės. Valstybės narės išdėsto tokio pratęsimo priežastis ir jas iš anksto paskelbia per bendrus informacinius punktus.

Bet koks atsisakymas išduoti leidimą arba suteikti priėjimo teisę tinkamai pagrindžiamas remiantis objektyviais, skaidriais, nediskriminaciniais ir proporcingais kriterijais.

6. Nukrypstant nuo Direktyvos (ES) 2018/1972 43 straipsnio 1 dalies a punkto, tais atvejais, kai IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti reikia ne tik leidimų, bet ir priėjimo **prie** valstybinės arba, kai taikytina, privačios nuosavybės, virš jos arba po ja teisės, taip pat išankstinio savininko leidimo arba leidimo pagal nacionalinę teisę, kompetentingos institucijos tokias priėjimo teises suteikia per 4 mėnesius nuo išsamaus prašymo gavimo dienos, išskyrus ekspropriacijos atvejus.

7. išbraukta

8. Valstybės narės pagal nacionalinę teisę gali nustatyti IDPT arba susijusių priemonių elementų, kuriems netaikoma šiame straipsnyje nustatyta leidimų išdavimo procedūra, diegimo kategorijas.

9. Valstybė narės gali, *inter alia*, reikalauti, kad būtų prašoma leidimų IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti architektūrinės, istorinės, religinės ar aplinkosauginės vertės pastatuose ar vietose, saugomuose pagal nacionalinę teisę, arba kai tai būtina siekiant užtikrinti viešąjį saugumą, ypatingos svarbos infrastruktūros saugumą arba dėl aplinkosauginių priežasčių.

10. IDPT ar susijusių priemonių elementams diegti reikalingiems leidimams, išskyrus priėjimo teises, netaikomi jokie mokesčiai ar rinkliavos, viršijantys administracines išlaidas, kaip *mutatis mutandis* numatyta Direktyvos (ES) 2018/1972 16 straipsnyje.

8 straipsnis

Fizinė pastato infrastruktūra ir šviesolaidinio ryšio instaliacija

1. Visuose galutinio naudotojo vietoje naujai pastatytuose pastatuose arba pastatuose, kuriuose atliekami kapitalinės renovacijos darbai, įskaitant daugiabučius pastatus, kuriuose yra bendros nuosavybės elementų, dėl kurių statybos leidimų paraiškos pateiktos praėjus 24 mėnesiams nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos, turi būti įrengiamas pastato prieigos punktas, šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, įskaitant jungtis iki tinklo galinių taškų arba, tose valstybėse narėse, kuriose tinklo galinį tašką leidžiama įrengti už galutinio naudotojo vietos ribų – iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo.

2. išbraukta

3. Jei dėl to neproporcingai nepadidėja renovacijos darbų išlaidos ir tai techniškai įmanoma, visuose galutinių naudotojų vietoje esančiuose pastatuose, įskaitant bendrai nuosavybei priklausančius jų elementus, kuriuose atliekama kapitalinė renovacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2010/31/ES 2 straipsnio 10 punkte, per 24 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos įrengiamas pastato prieigos punktas, šviesolaidiniam ryšiui parengta fizinė pastato infrastruktūra ir pastato šviesolaidinio ryšio instaliacija, įskaitant jungtis iki tinklo galinių taškų arba, tose valstybėse narėse, kuriose tinklo galinį tašką leidžiama įrengti už galutinio naudotojo vietos ribų – iki fizinio taško, kuriame galutinis naudotojas prisijungia prie viešojo tinklo.

4. 1 ir 3 dalims įgyvendinti būtinus atitinkamus standartus arba technines specifikacijas valstybės narės priima vėliausiai praėjus 18 mėnesių po šio reglamento įsigaliojimo dienos. Tie standartai arba techninės specifikacijos gali apimti:

- a) pastato prieigos punkto specifikacijas ir šviesolaidžio sąsajos specifikacijas;
- b) kabelių specifikacijas;
- c) prievadų specifikacijas;
- d) kanalų arba mikrokanalų specifikacijas;
- e) technines specifikacijas, reikalingas siekiant išvengti poveikio elektros kabeliams;
- f) mažiausiąjį lenkimo spindulį;
- g) kabelių įrengimo technines specifikacijas.

5. Pastatams, įrengtiems pagal šį straipsnį, savanoriškai ir laikantis valstybių narių nustatytų procedūrų gali būti suteikiamas ženklas „parengta šviesolaidiniam ryšiui“, jei valstybės narės yra pasirinkusios tokį ženklą įvesti.

6. Valstybės narės gali sukurti sertifikavimo sistemas, kurias naudojant galima įrodyti, kad laikomasi 4 dalyje nurodytų standartų arba techninių specifikacijų, ir suteikti 5 dalyje nurodytą ženklą „parengta šviesolaidiniam ryšiui“. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 ir 3 dalyse nurodytų statybos leidimų išdavimas priklauso nuo atitikties šioje dalyje nurodytiems standartams ar techninėms specifikacijoms remiantis techniniu projektu ir, kai taikytina, leidimu užbaigus statybą naudoti pastatą pagal numatytą paskirtį, remdamosi patvirtinta bandymų ataskaita arba panašia valstybių narių nustatyta tvarka, kuri galėtų apimti pastatų arba reprezentatyvios imties pastatų patikrinimą.

7. 1 ir 3 dalys netaikomos tam tikrų kategorijų pastatams, kai tų dalių laikymasis yra neproporcingas, visų pirma atsižvelgiant į individualių savininkų ar bendrasavininkų išlaidas, grindžiamas objektyviais elementais. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato tokių pastatų kategorijas.

8. Valstybės narės gali nuspręsti, kad 1 ir 3 dalys nebūtų taikomos arba būtų taikomos padarius tinkamų techninių korekcijų tam tikrų rūšių pastatams, pavyzdžiui, tam tikrų kategorijų paminklams, istoriniams pastatams, kariniams pastatams ir nacionalinio saugumo tikslais naudojamiems pastatams, kaip nustatyta nacionalinėje teisėje. Valstybės narės, remdamosi tinkamai pagrįstais ir proporcingais kriterijais, nustato tokių pastatų kategorijas. Informacija apie tokias pastatų kategorijas skelbiama per bendrą informacinį punktą.

9 straipsnis

Prieiga prie fizinės pastato infrastruktūros

1. Laikantis 3 dalies pirmos pastraipos bet kuris viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjas turi teisę savo tinklą savo lėšomis atvesti iki pastato prieigos punkto.
2. Laikantis 3 dalies bet kuris viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjas turi teisę IDPT elementų diegimo tikslais naudotis bet kokia esama fizine pastato infrastruktūra, jeigu dubliavimas techniškai neįmanomas arba ekonomiškai neefektyvus.

3. Bet kuris teisės naudotis pastato prieigos punktu ir fizine pastato infrastruktūra turėtojas sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, be kita ko, kai tinkama, susijusiomis su kaina, patenkina visus pagrįstus rašytinius viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjų prašymus suteikti prieigą prie pastato prieigos punkto ir fizinės pastato infrastruktūros. Valstybės narės šiems prašymams gali nustatyti išsamius reikalavimus.

4. Jei nėra šviesolaidiniam ryšiui parengtos fizinės pastato infrastruktūros, visi viešųjų elektroninių ryšių tinklų paslaugų teikėjai turi teisę savo tinklo galinį įrenginį įrengti abonto patalpose, jei gaunamas savininko arba abonto sutikimas, naudodamiesi esančia pastato infrastruktūra tokiu mastu, kiek tai įmanoma ir prieinama pagal 3 dalį, ir su sąlyga, kad tai atliekama kuo labiau sumažinant poveikį trečiųjų šalių privačiajai nuosavybei.

5. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis pastato prieigos punkto arba pastato fizinės infrastruktūros savininko nuosavybės teisėms tais atvejais, kai teisės naudotis ta infrastruktūra arba prieigos punktu turėtojas nėra jos (jo) savininkas, ir kitų trečiųjų šalių, kaip antai žemės savininkų ir pastato savininkų, nuosavybės teisėms.

6. Valstybės narės gal pateikti gaires dėl šio straipsnio taikymo.

10 straipsnis

Bendrų informacinių punktų skaitmeninimas

1. Bendri informaciniai punktai suteikia galimybę naudotis tinkamomis skaitmeninėmis priemonėmis, pavyzdžiui, interneto portalais, elektroniniais adresais, duomenų bazėmis, skaitmeninėmis platformomis ar skaitmeninėmis taikomosiomis programomis, kad būtų galima internetu naudotis visomis teisėmis ir vykdyti visas šiame reglamente nustatytas pareigas.

2. Valstybės narės atitinkamai gali prireikus tarpusavyje sujungti arba visiškai ar iš dalies integruoti kelias skaitmenines priemones, kad užtikrintų 1 dalyje nurodytų bendrų informacinių punktų veikimą.

3. Valstybės narės įsteigia bendrą nacionalinį skaitmeninės prieigos punktą, kurį sudaro bendra naudotojų sąsaja, užtikrinanti sklandžią prieigą prie bendrų skaitmeninių informacinių punktų.

11 straipsnis

Ginčų sprendimas

1. Nedarant poveikio galimybei perduoti bylą teismui, bet kuri šalis turi teisę kreiptis į kompetentingą nacionalinę ginčų sprendimo įstaigą, įsteigtą pagal 12 straipsnį, dėl ginčo, kuris gali kilti:

- a) kai atsisakoma suteikti prieigą prie esamos infrastruktūros arba kai per **2 mėnesius** nuo prašymo suteikti prieigą pagal 3 straipsnį gavimo dienos nesusitariama dėl konkrečių sąlygų, be kita ko, dėl kainos;
- b) dėl 4 ir 6 straipsniuose nustatytų teisių ir pareigų, įskaitant atvejus, kai prašoma informacija nepateikiama per penkiolika darbo dienų arba, tinkamai pagrįstais atvejais, per papildomas penkiolika darbo dienų nuo prašymo pagal 4 straipsnį pateikimo ir per dvi savaites nuo prašymo pagal 6 straipsnį pateikimo;
- c) jei per 1 mėnesį nuo oficialaus prašymo koordinuoti inžinerinius darbus gavimo dienos nesusitariama dėl inžinerinių darbų koordinavimo pagal 5 straipsnio 2 dalį arba
- d) jei per vieną mėnesį nuo oficialaus prašymo suteikti prieigą gavimo dienos nesusitariama dėl prieigos prie 9 straipsnio 2 arba 3 dalyje nurodytos fizinės pastato infrastruktūros.

1a. Valstybės narės gali nustatyti, kad 1 dalies a ir d punktuose nurodytų ginčų atveju, kai subjektas, kurio operatorius paprašė prieigos, yra ir subjektas, galintis suteikti priėjimo prie arba virš nuosavybės arba po nuosavybe, kurioje yra prieigos objektas, teisę, kompetentinga nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali išspręsti ginčą dėl priėjimo teisės.

2. Visapusiškai atsižvelgdama į proporcingumo principą, 1 dalyje nurodyta nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga priima privalomą sprendimą ginčui išspręsti ne vėliau kaip:

- a) kiek tai susiję su 1 dalies a punkte nurodytais ginčais – per keturis mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą gavimo dienos;
- b) kiek tai susiję su 1 dalies b, c ir d punktuose nurodytais ginčais – per du mėnesius nuo prašymo išspręsti ginčą gavimo dienos.

Šie terminai gali būti pratęsti tik tinkamai pagrįstomis išimtinėmis aplinkybėmis.

3. 1 dalies a, c ir d punktuose nurodytų ginčų atveju nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali priimti sprendimą nustatyti sąžiningas ir pagrįstas sąlygas, įskaitant, kai tinkama, kainą.

Jei ginčas susijęs su prieiga prie operatoriaus infrastruktūros, o nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra nacionalinė reguliavimo institucija, kai tikslinga, atsižvelgiama į Direktyvos (ES) 2018/1972 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

4. Šiame straipsnyje nustatytos taisyklės papildo teismines teisių gynimo priemones ir procedūras pagal Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos¹⁹ 47 straipsnį ir nedaro joms poveikio.

12 straipsnis

Kompetentingos įstaigos

1. Kiekvieną nacionalinei ginčų sprendimo įstaigai pavestą užduotį vykdo viena ar kelios kompetentingos įstaigos; tai gali būti jau veikiančios įstaigos.

¹⁹ Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (OL C 326, 2012 10 26, p. 391–407).

2. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga yra teisiškai atskira ir funkciškai nepriklausoma nuo bet kurio tinklo operatoriaus ir bet kurios viešojo sektoriaus institucijos, kuriai priklauso su ginču susijusi fizinė infrastruktūra arba kuri šią infrastruktūrą kontroliuoja. Valstybės narės, kurios išsaugo tinklo operatorių nuosavybės teisę arba kontrolę, užtikrina veiksmingą struktūrinę funkcijų, susijusių su nacionalinėmis ginčų sprendimo procedūromis, ir bendro informacinio punkto funkcijų atskyrimą nuo veiklos, susijusios su nuosavybe ar kontrole.

Nacionalinės ginčų sprendimo įstaigos, sprendamos joms pateiktus ginčus, veikia nepriklausomai ir objektyviai, ir nesiekia gauti ir nepriima jokių kitų įstaigų nurodymų. Tai neužkerta kelio priežiūrai pagal nacionalinę teisę. Tik kompetentingos apeliacinės įstaigos turi įgaliojimus sustabdyti nacionalinių ginčų sprendimo įstaigų sprendimų galiojimą arba juos panaikinti.

3. Nacionalinė ginčų sprendimo įstaiga gali imti mokestį jai pavestų užduočių vykdymo išlaidoms padengti.

4. Visos su ginču susijusios šalys visapusiškai bendradarbiauja su nacionaline ginčų sprendimo įstaiga.

5. Atitinkamai 3–8 ir 10 straipsniuose nurodyto bendro informacinio punkto funkcijas vykdo viena ar daugiau kompetentingų įstaigų, valstybių narių paskirtų atitinkamai nacionaliniu, regioniniu ar vietos lygmeniu. Kad būtų padengtos tų funkcijų vykdymo išlaidos, gali būti imamas mokestis už naudojimąsi bendrais informaciniais punktais.

6. 2 dalies pirma pastraipa *mutatis mutandis* taikoma kompetentingoms įstaigoms, atliekančioms bendro informacinio punkto funkcijas.

7. Kompetentingos įstaigos savo įgaliojimus vykdo nešališkai, skaidriai ir laiku. Valstybės narės užtikrina, kad jos turėtų pakankamai techninių, finansinių ir žmogiškųjų išteklių pavestoms užduotims vykdyti.

8. Valstybės narės per bendrą informacinį punktą paskelbia atitinkamas užduotis, kurias turi atlikti kiekviena kompetentinga įstaiga, visų pirma tais atvejais, kai tos užduotys pavestos daugiau nei vienai kompetentingai įstaigai arba kai paskirtos užduotys pasikeitė. Prireikus kompetentingos įstaigos konsultuojasi ir bendradarbiauja tarpusavyje bendro intereso klausimais.

9. Valstybės narės ne vėliau kaip per dvylika mėnesių nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos praneša Komisijai kiekvienos kompetentingos įstaigos, pagal šį straipsnį vykdančios šiame reglamente numatytą funkciją, pavadinimą ir atitinkamą jos atsakomybę ir bet kokius jos pakeitimus iki tokio paskyrimo arba pakeitimo įsigaliojimo.

10. Bet koks kompetentingos įstaigos priimtas sprendimas pagal nacionalinę teisę gali būti apskūstas visiškai nepriklausomai apeliacinei institucijai, įskaitant teisminio pobūdžio įstaigą. Visiems apeliaciniams skundams pagal šią dalį *mutatis mutandis* taikomas Direktyvos (ES) 2018/1972 31 straipsnis.

Teisė pateikti apeliacinį skundą pagal pirmą pastraipą nedaro poveikio šalių teisei perduoti ginčą spręsti kompetentingam nacionaliniam teismui.

13 straipsnis [...]

14 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikytinų už šio reglamento ir bet kurio privalomo sprendimo, kurį pagal šį reglamentą priėmė 12 straipsnyje nurodytos kompetentingos įstaigos, pažeidimus, ir imasi visų būtinų priemonių jų įgyvendinimui užtikrinti. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasomos.

15 straipsnis

Ataskaitų teikimas ir stebėseną

1. Komisija ne vėliau kaip per 5 metus nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia šio reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Ataskaitoje pateikiama šiame reglamente nustatytų priemonių poveikio santrauka ir jo tikslų įgyvendinimo pažangos įvertinimas, įskaitant tai, ar reglamentu būtų galima prisidėti siekiant sprendime, kuriuo nustatoma 2030 m. skaitmeninio dešimtmečio politikos programa, nustatytų junglumo tikslų, ir kaip tai būtų galima padaryti.
2. Tuo tikslu Komisija gali prašyti valstybių narių informacijos, ir ši informacija turi būti pateikiama nepagrįstai nedelsiant. Visų pirma valstybės narės, glaudžiai bendradarbiaudamos su Komisija per Ryšių komitetą, įsteigtą pagal Direktyvos (ES) 2018/1972 118 straipsnį, ne vėliau kaip per 24 mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos nustato rodiklius, pagal kuriuos būtų galima tinkamai stebėti šio reglamento taikymą, ir mechanizmą, kuriuo užtikrinamas periodišką duomenų rinkimas ir ataskaitų teikimas Komisijai.

16 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio priemonės

Valstybės narės gali nustatyti, kad savivaldybių, kuriose yra mažiau kaip 3 500 gyventojų, atveju 4 straipsnio 2 dalyje nurodytas 24 mėnesių terminas yra 36 mėnesiai nuo šio reglamento įsigaliojimo dienos. Tuo laikotarpiu tos savivaldybės užtikrina, kad operatorių prašymu jiems būtų prieinama turima informacija.

17 straipsnis

Panaikinimas

1. Direktyva 2014/61/ES panaikinama.
2. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateikiamą atitikties lentelę.

18 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. Jis taikomas praėjus 24 mėnesiams po šio reglamento įsigaliojimo dienos.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė